

16-

Eerste christenen

LEVEN DOOR DE GEEST

BIJBELSTUDIE

1. Leven uit de Geest

Bijbelgedeelte	Handelingen 2:1-13, 42-46
Zingen	Psalm 30:2 en 8, 51:4 en 6, 87:2-4 en 98:2, 4 Bron van zaligheden (Zangbundel – lied 21) Heere Jezus om Uw Woord (Zangbundel – lied 58) Come, Holy Spirit, come (Tot Zijn eer – lied 15) Glorious things of thee are spoken (Tot Zijn eer – lied 35)

Doel van de avond

Na deze avond...

1. ... *weet* je waarom de Heilige Geest onmisbaar is voor een christen;
2. ... *beseft* je hoe de Heilige Geest ook voor de dingen die jij nodig hebt onmisbaar is;
3. ... *kun* je een aantal zaken benoemen waar jij de Heilige Geest voor nodig hebt.

Deze doelen zijn bedoeld om focus aan de avond te geven. We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Extra informatie voor de leiding

Focus: Leven vanuit de Geest

Omschrijving focus: In Handelingen 2 vinden we de bekende geschiedenis van de uitstorting van de Heilige Geest. De apostelen zijn vervuld met de Geest. Ze hebben de vrijmoedigheid om te getuigen van de opgestane Christus. Dat getuigenis doet grote kracht, want vele toehoorders komen tot geloof. Het gevolg is dat ook de nieuwe bekeerlingen gaan leven uit de Geest.

Achtergrondinformatie

Auteur en titel: De auteur van Handelingen is dezelfde als die van het derde Evangelie. De aanhef van beide boeken maken dit duidelijk. Zowel Lukas als Handelingen zijn opgedragen aan Theófilus. In Handelingen verwijst de auteur ook naar het eerste boek dat hij geschreven heeft. Het is daarom terecht om te spreken over een 'tweeluit' – een tweedelige serie.

Alhoewel beide boeken anoniem zijn, gaat men er vrijwel unaniem vanuit dat Lukas de auteur is. Lukas wordt verschillende keren in de brieven van Paulus genoemd. Hij is regelmatig met Paulus mee geweest op zijn zendingsreizen. Lukas was arts van beroep. Zeker in het Evangelie is dit te merken (Lukas beschrijft ziektes uitgebreider dan de andere evangelisten).

In de oudste handschriften wordt Handelingen al 'daden, verrichtingen van de apostelen' genoemd (praxeis apostoloon). Of Lukas zelf deze titel heeft gegeven of dat dit door anderen is gedaan, is niet duidelijk. De titel dekt in ieder geval wel de lading van het Bijbelboek, daar het volop gaat over de verrichtingen of de daden van de apostelen. Uiteraard moeten we wel verder kijken. Het gaat niet in de eerste plaats om de daden van de apostelen op zich, maar om het werk van God de Heilige Geest door de apostelen.

Kenmerken: Handelingen neemt een unieke plaats in het Nieuwe Testament in. Het is het enige boek dat een vervolg is op de Evangelieën. Het is een geschiedschrijving met biografische trekjes (Petrus en Paulus).

De stijl is kenmerkend voor de Grieks-Romeinse traditie. Lukas is voor een groot deel ooggetuige geweest. Daarnaast heeft hij zorgvuldig onderzoek gedaan bij betrouwbare getuigen. Toespraken/preken en reisverslagen nemen een belangrijke plaats in. We zouden ook nog de volgende genres kunnen onderscheiden: heldenepos, avonturenverhaal, reisverhaal, bekeringsgeschiedenis en wonderverhaal. Zeker in de eerste helft van Handelingen zien we het volgende patroon als een cyclus terugkomen: (1) christelijke leiders staan op om het Evangelie te verkondigen; (2) de toehoorders bekeren zich en voegen zich bij de gemeente; (3) tegenstanders vervolgen de christelijke leiders; (4) God grijpt in en redt de leiders of beschermt de gemeente.

Doel van Handelingen: "Gij zult Mijn getuigen zijn, zo te Jeruzalem, als in geheel Judea en Samaria, en tot aan het uiterste der aarde." (1:8) "Deze is Mij een uitverkoren vat, om Mijn Naam te dragen voor de heidenen en de koningen en de kinderen Israëls." (9:15) Lukas wil het handelen van God in de geschiedenis laten zien. Bovendien wil hij de lezer ervan overtuigen dat dit handelen ook hem (de lezer) aangaat.

Met Handelingen 1:8 in gedachte kun je dit boek lezen als een missionair boek (een boek gericht op zending en evangelisatie). Handelingen 9:15 geeft echter nog een aanvulling. Niet alleen de volkeren moet het Evangelie verkondigd worden, ook de confrontatie met de overheid mag niet worden geschuwd (vanaf 21:26 zien we dit gebeuren).

Vers 1

De uitstorting van de Heilige Geest heeft op Zich laten wachten. Nadat Jezus was opgestaan en nadat Hij naar de hemel is opgevaren, duurt het nog een aantal dagen, voordat de Heilige Geest komt. De Geest was beloofd. De apostelen en ook de andere broeders en zusters (onder andere de broers van Jezus en de vrouwen uit Galilea, waarschijnlijk de 120 die in 1:15 worden genoemd) waren eendrachtig bij elkaar; ze waren één van begeerte. Ze waren vol verwachting op de komst van de Heilige Geest. Calvinus tekent in navolging van Augustinus aan dat de Heilige Geest is gekomen op de vijftigste dag (Pinksteren = vijftigste), zoals in het Oude Testament de wet op de vijftigste dag na het pascha is gegeven. Zoals de wet toen aan Israël werd gegeven, zo wordt nu de Heilige Geest – "wiens ambt het is de wet in onze harten te schrijven" – ook op de vijftigste dag geschonken.

Vervuld: de dag is aangebroken.

Vers 2-3

De uitstorting van de Heilige Geest wordt begeleid door een hoorbaar en zichtbaar teken van Gods heerlijkheid. Het eerste wat Lukas schrijft, is dat er een geluid is van een geweldige of heftige wind. Het lijkt wel alsof het stormt. Dit geluid is er plotseling ('haastig') en het vervult het hele huis. Het waait dus niet echt, maar er is alleen het geluid van de wind. Het tweede wat Lukas schrijft, is dat er een zichtbaar teken is, namelijk een lichtverschijnsel. Er zijn een soort vlammen zichtbaar, die over al de aanwezigen verdeeld zijn. Het woordje 'tongen' grijpt al vooruit op het talenwonder wat straks zal worden beschreven. Bij het huis moeten we waarschijnlijk denken aan een tempelvertrek, omdat vers 15 laat zien dat het de tijd was van het morgengebed én omdat er op den duur wordt gesproken over een hele grote menigte.

Vers 4

De tekenen die in de vorige verzen genoemd werden, maken het werk van de Geest min of meer waarneembaar. Zoals de Heilige Geest als een duif op Jezus neerdaalde (Lukas 3:22), zo zijn er hier ook waarneembare tekenen. De tekenen zijn niet de eigenlijke/wezenlijke zaak. De vervulling met de Heilige Geest is onzichtbaar. Dit is echter wel realiteit. Al de aanwezigen worden vervuld met de Heilige Geest. Ze beginnen te spreken met andere talen. De tongen als van vuur wezen al naar dit talenwonder heen, want

het woordje 'tongen' (vs. 3) is hetzelfde als hier het woordje 'talen' (beide keren wordt *glossa* gebruikt).
Vervuld: vol maken, vullen.

Vers 5

Hier worden heel specifiek de Joden genoemd, die in Jeruzalem woonden. Straks worden ook nog allerlei andere bevolkingsgroepen genoemd. Het valt dus op dat er specifiek aandacht is voor de in Jeruzalem wonende Joden. Dit kan te maken hebben met de beschuldiging van Petrus aan het adres van de Joden (vs. 36). Jezus is namelijk net buiten de stad Jeruzalem gekruisigd. De 'Jeruzalemse Joden' zijn hierbij betrokken geweest. Daarnaast zijn deze Joden waarschijnlijk voor een tijd in Jeruzalem gaan wonen, omdat ze de wet wilden bestuderen of omdat ze bij de Heilige Stad begraven wilden worden.

Vers 6-8

Zoals hierboven geschreven, zijn waarschijnlijk de 120 personen bij elkaar. Zij waren allen vervuld met de Heilige Geest. Zij spreken allemaal in een andere taal. Dit trekt de aandacht! Er vormt zich een grote groep mensen.

De mensen zijn hierdoor verbaasd, verward. Zij ontzetten (raken buiten zichzelf) en verwonderen zich. Ze kunnen niet begrijpen wat er allemaal gebeurt. Hoe kan het nu, dat eenvoudige Galilese mannen al die verschillende talen spreken? Alle talen van de wereld worden moeiteloos gesproken. Het werk van de Heere kan worden verkondigd, zonder enige verandering.

Vers 9-11

Een aantal van de hier genoemde volken waren aan het Romeinse Rijk onderworpen. Toch spraken zij nog steeds hun eigen taal. Onder deze volkeren en in de genoemde gebieden waren kleine Joodse groepen gaan wonen. Dit was onder andere gebeurd ten tijde van de ballingschap. Doordat de heidenen met de Joden in aanraking kwamen, werden verschillende van hen tot het Jodendom bekeerd (Jodengenoten = de proselieten). Momenteel zijn al die Joden en proselieten in Jeruzalem (zie vers 5). Ze hebben elk hun eigen achtergrond. Maar gezamenlijk spreken zij uit: "Wij horen hen in onze talen de grote werken Gods spreken."

In vers 5 wordt gesproken over de Joden die in Jeruzalem woonden. Vers 9 spreekt als eerste over Parthers, Meders en Elamieten. Er valt wat voor te zeggen dat in vers 5 deze bevolkingsgroepen bedoeld worden met: 'alle volken die onder de hemel zijn'. Hierna volgt namelijk in vers 9: "en die inwoners zijn van ...". Dat zijn dus niet langer meer de inwoners van Jeruzalem. Deze mensen waren waarschijnlijk vanwege het Pinksterfeest in Jeruzalem en waren dus pelgrims.

Vers 12-13

Alle mensen raken ontsteld, verbijsterd. Sommigen vragen zich af wat hiervan de bedoeling is. Het is namelijk niet normaal wat hier gebeurt – de gewone gang van zaken wordt doorbroken. Anderen willen het wonder niet inzien en ze doen het af als dronkenschap; spreken met een dubbele tong. Het talenwonder wordt bespottelijk gemaakt. Opmerkelijk: het werk van de Heilige Geest, dat hier nadrukkelijk, zichtbaar en hoorbaar, aanwezig is, wordt afgedaan als dronkenschap. In Efeze 5:18 legt de apostel Paulus ook deze link, als hij zegt: "En wordt niet dronken in wijn, waarin overdaad is, maar wordt vervuld met den Geest."

Vers 14-41

Petrus houdt een preek, waarbij hij allereerst inhaakt op de spotters. Vervolgens schetst hij vanuit de profetieën dat deze dingen moesten gebeuren en dat ze nu vervuld worden. Ook spreekt hij over Christus, de gekruisigde Zaligmaker. Als reactie op de vraag 'wat zullen wij doen, mannenbroeders', wordt de

menigte opgeroepen om zich te bekeren en zich te laten dopen. Er komen dan zo'n drieduizend mensen tot bekering.

Vers 42

De bekering en de doop van de drieduizend mensen, leidde ertoe dat zij een hechte gemeenschap vormden. Over vier dingen wordt gezegd dat ze hierin volhardde: in de leer, de gemeenschap, de breking des broods en de gebeden. Deze vier punten zijn belangrijke kenmerken voor de christelijke gemeente. Het eerste, de leer, ziet op de inhoud van het geloof. De preek van Petrus geeft een indruk van deze leer. Het is de leer van de apostelen, zoals Jezus hun had opgedragen om aan de volken te onderwijzen. De andere drie punten zijn kenmerken van hun levenswijze. Wat de gemeenschap inhoudt, wordt in de verzen 44-45 verder uitgewerkt. Het breken des broods ziet op het heilig avondmaal. Lukas heeft in zijn evangelie bij de insetting van het heilig avondmaal ook de woorden: "doet dat tot Mijn gedachtenis" (Lukas 22:19), wat bij de andere evangelisten ontbreekt. Het volharden in de gebeden vond niet alleen plaats in de tempel, maar ook op andere plaatsen kwam men bijeen om samen te bidden. Maar dus ook in de tempel, waarbij we opmerken dat de eerste christenen zich niet van het Jodendom afzonderde, maar er deel van uitmaakte.

Vers 43

Zoals we gezien hebben, gebeurde er plotseling heel veel. Men werd geconfronteerd met Gods macht. Dit wekte vrees – ontzag – op. De tekenen en de gevolgen daarvan lieten duidelijk Gods aanwezigheid blijken. Dit kon niemand ontkennen. Zelfs de tegenstanders van de gemeente houden zich in eerste instantie rustig (zoals blijkt uit het vervolg), omdat ze vol ontzag zijn. De wonderen en tekenen die de apostelen konden uitrichten, waren een bevestiging van de prediking van het Evangelie.

Vers 44-45

Er is sprake van een hechte gemeenschap. Eenvoudig gezegd: men kwam veel bij elkaar over de vloer. De gelovigen kwamen bij elkaar om samenkomsten te houden (Handelingen 12:12). Men deelde ook in elkaars bezit. De rijken deelden van hun goederen uit en verkochten het één en ander, zodat ze geld hadden om de armen te kunnen ondersteunen. De zorg voor de armen wordt op een later moment ook gereguleerd door middel van collectes. Dit alles gebeurde op basis van vrijwilligheid.

Vers 46-47

Lukas concludeert nogmaals dat er sprake is van eendracht en volharding. De gelovigen gaan dagelijks naar de tempel. In Handelingen 3:1 lezen we bijvoorbeeld dat Johannes en Petrus op een gebedstijd (avondgebed) naar de tempel gaan en in Handelingen 5:12 zien we dat de gelovigen in Salomo's voorhof samenkomen. Ze zijn echter ook veel bij elkaar thuis te vinden. Met 'het brood breken' wordt zowel het heilig avondmaal bedoeld, als ook de gewone maaltijd. Aan het begin ging dit nog goed; ging het gepaard met vreugde en eenvoud. In 1 Korinthe 11 kunnen we lezen dat men het eten niet meer met elkaar deelde, dat er waren die zaten te schransen en dat er sprake was van dronkenschap. De vreugde en eenvoud is daar verloren gegaan. Zo was het in Jeruzalem niet. De gelovigen hadden de eer van de Heere op het oog. Zij prezen God. Deze levensstijl zorgde ervoor dat ze de gunst hadden van het hele volk. In Lukas 2:52 lezen we: "En Jezus nam toe in wijsheid en in grootte en in genade bij God en de mensen." Hetzelfde is het geval bij de gemeente. In het begin genoot Jezus de gunst van het volk, zoals ook de gemeente. Zoals dit bij Jezus veranderde, zo zal het ook voor de gemeente veranderen. De gemeente gaat met tegenstanders en vervolgingen te maken krijgen. Tot slot staat er nog dat de Heere dagelijks aan de gemeente toedeed, die zalig werden. Meer dan in vers 41 wordt hier duidelijk dat het de Heere is, Die zalig maakt. Zeer waarschijnlijk wordt hier met Heere, de Heere Jezus bedoeld. Dat het in geestelijke zin

een vruchtbare tijd was, zien we steeds weer terugkomen (zie o.a. Handelingen 4:4; 5:14; 11:21). Doordat de apostelen en de gemeente leefden vanuit de Geest, gaven zij een krachtig getuigenis in de wereld.
Eenvoud = oprechtheid.

Aanwijzingen en antwoorden

Startopdracht

De jongeren geven zelf punten aan de vragen en bespreken kort in tweetallen. Bespreek evt. kort plenair, hierbij kunnen vragen die bij iedereen leven geïnventariseerd worden. Deze vragen kunnen door de verschillende Bijbelstudies heen worden besproken.

Opdracht 1

Deze vraag is bedoeld om jongeren zich in te laten leven in de geschiedenis. Bespreek deze vraag daarom ook op dat niveau.

- a. Eigen antwoord.
- b. Eigen antwoord.
- c. Wind – bijv. aan kracht, aan geweld, aan inspiratie, aan verkoeling.
Vlammen – bijv. aan reiniging, aan verwoesting, aan oordeel, aan de wetgeving op de Sinaï.
- d. De vreemde talen hebben alles te maken met de toren van Babel. Waar mensen toen één tegen God wilden zijn, maakt God mensen op de Pinksterdag één rondom God.

Opdracht 2

- a. De discipelen hadden de Heilige Geest nodig om te getuigen, de andere bezoekers van het feest hadden de Geest nodig om te geloven.
- b. *Bespreek met de jongeren bij welke groep ze horen: bij mensen die hulp nodig hebben om te getuigen of bij mensen die Jezus nog niet kennen.*

Opdracht 3

- a. Onjuist, de drie personen in Gods wezen zijn even belangrijk (alle drie 'waarachtig en eeuwig God').
- b. Juist, het is belangrijk dat Hij ook aan 'mij gegeven is'.
- c. Juist, zelfs meer dan dat. Hij maakt Christus en Zijn weldaden 'deelachtig'. Jezus en Zijn daden zijn ook van jou!
- d. Juist, je hoeft het niet alleen te doen. De Geest blijft eeuwig bij je.

Opdracht 4

Bespreek bij deze vraag samen hoe de eigen gemeente zich verhoudt tot de eerste gemeente.

Onderstaand suggesties voor antwoorden.

42. Volharden in de leer van de apostelen: trouw blijven aan de leer, naar de kerk gaan, blijven leren over de Heere God.
42. Volharden in de gemeenschap: elkaar blijven opzoeken, georganiseerd met gemeentedagen of -avonden, maar ook persoonlijk.
42. Volharden in de breking des broods: het Avondmaal vieren, misschien ook wel samen eten en spreken.
42. Volharden in de gebeden: blijven bidden, zowel persoonlijk als ook publiek in de gemeente.
44. Alle dingen gemeen hebben: delen met anderen, van je talenten, maar ook van je bezit. In dienst van de gemeente beschikbaar zijn.

45. Goederen verkopen en verdelen aan allen: delen van je bezit met mensen die het minder hebben.

Opdracht 5

- a. Overtuigen van je zonde, maar ook van de genade in Christus. Het Woord en je hart openen.
- b. Onderwijzen, door middel van voorgangers en anderen, maar ook overtuigen en het hart openen.
- c. Verder onderwijs, zodat je als christen kunt leven.
- d. Eigen antwoord, mogelijkerwijs zijn er specifieke noden.

Afronding

Laat de vorm afhangen van de structuur in de groep; is er veel vertrouwen of niet? In geval er weinig vertrouwen is, kunnen antwoorden aangeleverd worden op memoblaadjes. In geval er meer vertrouwen is, kunnen antwoorden in de groep worden ingediend en evt. besproken.

Alternatieve opdracht

Startopdracht

De stellingen bij de startopdracht kunnen ook in een groeps gesprek worden besproken. Een ander alternatief is om de jongeren zelf te laten vertellen (al dan niet aan de hand van een woordweb) wat ze al weten over de Heilige Geest. De laatste variant is in het bijzonder geschikt om te gebruiken in een groep die weinig kennis heeft van dit onderwerp.

Brug naar de inleiding

De kern van de Bijbelstudie is de onmisbaarheid van de Heilige Geest. In de tekst van de Bijbelstudie wordt dit duidelijk gemaakt door de situatie van de discipelen voor de uitstorting te plaatsen tegenover hun opdracht om het evangelie te verkondigen. Het is belangrijk om deze 'nood' van de discipelen voor het voetlicht te brengen en dan te laten zien hoe de Heilige Geest die nood vervult.

Leg daarnaast de link met het leven van de jongere. Ook hij/zij kan niet zonder het werk van de Heilige Geest. Het kan helpen om daarbij de opdracht aan de discipelen te betrekken; elke christen is als het goed is een zending. Zou jij dat ook kunnen? Of heb jij eerst bekering nodig?

2. Wonderen van de Geest

Bijbelgedeelte	Handelingen 3:1-16
Zingen	Psalm 68:10 en 14, 113:2 en 4, 146:3 en 6 Grote God, wij loven U (Tot Zijn eer – lied 40) Ontwaakt, gij die slaapt (Tot Zijn eer – lied 78)

Doel van de avond

Na deze avond...

1. ... *weet* je dat wonderen gewerkt worden door Jezus Christus;
2. ... *beseff* je dat voor God geen ding onmogelijk is;
3. ... *kun* je aangeven voor welke dingen jij God mag loven.

Deze doelen zijn bedoeld om focus aan de avond te geven. We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Extra informatie voor de leiding

Focus: Wonderen van de Geest

Omschrijving focus: Een kreupele man wordt genezen in de Naam van Jezus Christus. Petrus benadrukt dat het wonder door het geloof in de Naam van Jezus Christus gebeurd is. Dit geloof en dit wonder werd gewerkt door de Heilige Geest.

Vers 1

Terwijl langzamerhand de christengemeente begint te ontstaan, blijven de gelovigen toch naar de tempel gaan. In dit vers lezen we van de apostelen Petrus en Johannes, die ten tijde van het avondoffer – het avondgebed – naar de tempel gaan. De negende ure was drie uur in de middag. Petrus en Johannes waren, samen met Jakobus, de discipelen die de Heere Jezus het naaste stonden. Dat ze met zijn tweeën zijn, heeft wellicht te maken met de andere keren dat ze twee aan twee werden uitgezonden (Lukas 10:1; Markus 6:7).

Vers 2-3

Er wordt een kreupele man geïntroduceerd. De ernst van zijn ziekte wordt meteen duidelijk, wanneer we lezen dat hij gedragen moest worden en dat hij vanaf zijn geboorte al kreupel of verlamd was. Iedere dag opnieuw werd deze man gedragen, om bij de 'Schone poort' aalmoezen te ontvangen. Over de precieze plaats van de 'Schone poort' is niets met zekerheid te zeggen, omdat deze naam alleen in Handelingen voorkomt. Het zou dus kunnen zijn dat het een poort is, voordat men bij het tempelcomplex komt, het kan ook een poort zijn in het tempelcomplex. Het geven van een aalmoes is een belangrijke deugd. Het is strategisch gezien een goede plaats om juist bij de tempel te bedelen. In de antieke wereld was bedelen overigens een algemeen verschijnsel. Wanneer Petrus en Johannes hem tegenkomen (waarschijnlijk zat de man nog niet op z'n plek, maar werd hij nog gedragen), ziet hij hen en bidt om een aalmoes.

Aalmoes = barmhartigheid, barmhartige daad of gave.

Vers 4-5

In het vorige vers zag de kreupele man op Petrus en Johannes. Nu zien Petrus en Johannes op hem. Waarschijnlijk kende ze elkaar al, want deze man zat iedere dag bij de tempel en Petrus en Johannes gingen ook dagelijks naar de tempel. De kreupele man had waarschijnlijk verhalen gehoord over de christengemeente; over de onderlinge liefdadigheid. Nu wilde hij zijn kans waarnemen en ook van hen een goede gift ontvangen. Petrus zegt hem: "Zie op ons." Het is dus niet dat Petrus en Johannes, zoals gebruikelijk, een gift geven. Maar ze kijken elkaar aan. Is dat misschien om te ontdekken of deze man ontvankelijk is om een wonder te ontvangen? Calvijn zegt: "Door deze woorden beveelt hij hem een bijzondere en ongewone weldaad te verwachten." Petrus en Johannes geloven dat ze een wonder kunnen verrichten. Ze gebruiken de tijd dat ze de kreupele man aankijken wellicht om te luisteren naar de stem van de Heilige Geest. De man gehoorzaamt, hij kijkt de apostelen aan. Ondertussen verwacht hij een aalmoes.

Vers 6

Dan begint Petrus te spreken. We zien dat Petrus en Johannes vaker met elkaar optrekken, maar dat het meestal Petrus is, die het woord neemt. Kort en krachtig geeft Petrus weer dat ze geen gewone aalmoes geven. Hij gebiedt in de Naam van Jezus Christus dat de kreupele man moet opstaan. De apostelen hadden geen goud of zilver bij zich (toen ze Jezus gingen volgen hadden ze ook al hun bezittingen achtergelaten en moesten ze leven van giften). Ze waren echter wel vol van de Heilige Geest. Daar kan Petrus van 'uitdelen'. Hij spreekt over 'de Naam van Jezus'. Waar Jezus' Naam wordt genoemd, daar is Hij Zelf werkzaam aanwezig. We zouden kunnen zeggen: Petrus spreekt *namens* Jezus; met het *gezag van* Jezus. Eigenlijk laat Petrus zien dat hij slechts een dienaar is, maar dat Christus de Werkmeester van het wonder is (zie ook vers 16). De toevoeging 'Nazaréner' geeft weer dat het om *die* Jezus te toen is, die vroeger misschien wel verachtelijk werd aangekeken, maar Die toch de beloofde Zaligmaker is. Het onmogelijke wordt mogelijk. Het bevel: "Sta op en wandel" klinkt onwaarschijnlijk in de oren, maar in de Naam van Jezus is er kracht. Dan is geen ding onmogelijk meer.

Vers 7-8

Het bevel in de Naam van Jezus Christus is een machtswoord gebleken, want de kreupele man staat op. In een edel gebaar, strekt Petrus zijn hand uit om de kreupele man te helpen met opstaan. Bovendien toont Petrus hier het initiatief in het geloof (hij steekt zijn hand uit, omdat hij door het geloof weet dat de man zál opstaan). Naast de woorden, toont hij ook de daad. De man staat op en zijn voeten en enkels worden weer vast; hij is niet langer meer verlamd. Deze man had nooit kunnen lopen, want hij was vanaf zijn geboorte al verlamd. Hij heeft dus nooit leren lopen. Nu springt en wandelt hij. Hij heeft geen wankel tred, maar hij springt op. Hij heeft geen hand meer nodig, maar hij wandelt achter de apostelen aan. Hij gaat mee de tempel in om God te loven. Deze man had al zo'n lange tijd bij de tempel gezeten. Waarschijnlijk had hij genoeg verhalen gehoord. Hij had waarschijnlijk gehoord over Jezus, de Gekruisigde en Opgestane Levensvorst. Hij had ook over de uitstorting van de Heilige Geest gehoord. Hij weet nu zonder enige twijfel aan Wie hij zijn genezing te danken heeft. Daarom looft hij God.

Vers 9-10

Het volk ziet deze man wandelen en God loven. Het valt schijnbaar op. God wordt verheerlijkt en het volk raakt verwonderd. Maar ook kende het volk deze man. Ze wisten dat het die kreupele man was, die dagelijks bij de Schone poort zat te bedelen. Zij raken daarom verbaasd. Niet zomaar een beetje, maar ze raken zelfs buiten zichzelf van verbazing (extase). Het is een groot wonder, waardoor ze in verwarring worden gebracht. Doordat Lukas hier over het volk schrijft, wordt het volk ook als getuige opgevoerd.

Vers 11

De kreupele man klampt zich aan Petrus en Johannes vast. Hij is de apostelen dankbaar en wil graag in hun aanwezigheid blijven. Hierdoor is het voor het volk duidelijk wie zijn weldoeners zijn geweest. Massaal volgen zij de apostelen en de genezen man tot in het voorhof; nog steeds vol verbazing.

Vers 12

Petrus maakt van de gelegenheid gebruik om het Evangelie van de Opgestane Levensvorst te verkondigen (vs. 15). Hij maakt duidelijk dat zij geen kracht in zichzelf hebben. Ook konden ze geen wonderen doen, omdat ze 'bekeerde' mannen waren. Was dit wel het geval, dan zou het erop neer komen dat ze bezitters waren van bepaalde krachten. Of dan konden de wonderen gebeuren omdat zij zo vroom en rechtvaardig waren. Dit is allemaal niet het geval. Men moet niet kijken naar de apostelen, maar men moet zien op Jezus Christus. Dit vers is een soort inleidend woord op de paar verzen die komen gaan.

Vers 13-15

De Heere Jezus is door Zijn Vader verheerlijkt. De Vader van Jezus is "de God van Abraham, Izak en Jakob, de God van onze vaderen." Deze manier van spreken, moet de Joden in het hart raken. Zo had God Zich aan Mozes bekendgemaakt (Exodus 3:15). Zo maakte Hij Zich voortdurend aan Israël bekend. Hierin klinkt door dat Hij de God van het volk is. De Joden worden op hun geloof en traditie aangesproken, waardoor er een direct verband tussen Jezus en de God van Israël wordt gelegd (en daarmee ook tussen Jezus en het volk).

Het woord 'Kind' zou ook vertaald kunnen worden met 'Knecht'. De eerste betekenis van het Griekse woord is echter kind. Waarom is het van belang dit te noemen? Omdat Petrus hier waarschijnlijk een toespeling maakt op Jesaja 52:13 ("Zie, Mijn Knecht zal verstandiglijk handelen; Hij zal verhoogd en verheven, ja, zeer hoog worden"), waar het woord 'Knecht' wordt gebruikt. De Vader verheerlijkt Zijn Kind of Knecht Jezus, terwijl jullie (het Joodse volk – het volk van Abraham, Izak en Jakob) Hem hebben overgeleverd en verloochend. Tegenover 'de God van onze vaderen' én het profetische woord uit Jesaja 52, klinkt deze beschuldiging extra scherp. Het is alsof Petrus wil zeggen: 'jullie hadden Hem moeten aannemen. Hij was jullie gegeven om Hem te verheerlijken. Jullie hebben Hem echter op een valse manier laten doden. In plaats van dat Hij werd losgelaten, zoals Pilatus wilde, hebben jullie Hem verloochend en onschuldig ter dood laten brengen. En in Zijn plaats werd een doodslager losgelaten.' Toch heeft God het er niet bij laten zitten. Daar mag Petrus ook van getuigen. God heeft 'de Vorst des levens' opgewekt uit de doden. Daarvan zijn zij – de apostelen – getuigen. Zoals vers 13 begon met God, als Degene Die nu het wonder werkt, zo eindigt dit gedeelte ook met God, als Degene Die Zijn Zoon heeft opgewekt. Hiermee komt Petrus, na veel dingen gezegd te hebben, weer terug op God, om het genezingswonder te gaan verklaren.

In deze verzen worden een heel aantal dingen genoemd, die tegenstellingen van elkaar zijn. Dit is een retorische manier van spreken, waardoor de dingen op scherp worden gezet:

- Jezus, Kind van God, de Heilige en Rechtvaardige – Barabbas, doodslager
- Doodslager – Vorst des Levens
- Pilatus, wilde Jezus loslaten – het volk, wilde Jezus doden (vraagt om de vrijlating van een doodslager)
- God, Die Zijn Zoon verheerlijkt – het volk, dat Jezus overleverde en verloochende

De Vorst des levens = de grondlegger, stichter of eerste; Jezus is de oorsprong van het eeuwige leven.

Vers 16

Het genezingswonder is een daad van het geloof. Niet zozeer het geloof in een genezing, maar wel in de God van de genezing. Daarom staat er tot tweemaal toe 'Zijn Naam'. Dit gaat over de Heere Jezus Christus. Doordat de apostelen de Heere Jezus erkennen als de Opgestane Levensvorst, erkennen dat Hij wonderen doet en erkennen dat Hij God is, gebeurt er daadwerkelijk een wonder. Dit wonder vindt dan ook plaats in Zijn Naam. 'Zijn Naam' is een omschrijving van de persoon en autoriteit van de Heere Jezus Christus. De Naam van Jezus is geen 'toverspreuk'. Het is geen magisch stuk gereedschap. Het kan alleen gebruikt worden in de sfeer van geloof, zoals er van geloof sprake was in de eerste christengemeente. Dit geloof werd en wordt gewerkt door de Heilige Geest. Pas wanneer men Hem werkelijk erkent en zich aan Hem toevertrouwt, doet Zijn Naam grote kracht – want het is niet alleen Zijn Naam, het is de Heere Jezus Zélf. Het wonder dat gebeurd is, is een bewijs van de macht en autoriteit van Jezus. Hij is waarlijk de Opgestane Heere, waar de apostelen van getuigen. Jezus is niet dood, maar Hij leeft – Hij geeft hier het bewijs. Niemand kan dit ontkennen, omdat iedereen van dit wonder een ooggetuige was. In het openbaar, voor alle ogen is dit wonder gebeurd. De Heilige Geest gaf het geloof, de Heere Jezus werkte het wonder. Er was in ieder geval *geloof bij de apostelen. Zij waren vervuld met de Heilige Geest. Daarom wisten, vertrouwden en geloofden zij dat er een wonder kon gebeuren.* Zij namen het initiatief om niet zomaar een aalmoes te geven, maar de genezing te schenken. Zij werden hierbij gedreven door de Heilige Geest. Ze hadden de eer van God, in het bijzonder de eer van de Heere Jezus, op het oog. Zeer waarschijnlijk zal met het wonder van de genezing, ook het wonder van de bekering in het hart van de verlamde hebben plaatsgevonden (zie Handelingen 14:9 waar genezing en geloof samen op gaan).

Aanwijzingen en antwoorden

Startopdracht

De startopdracht heeft betrekking op de kerntekst. De opdracht is gelijk een toepassing van de kerntekst op het leven van de jongeren.

- a. Eigen antwoord. Een Bijbeltekst heeft altijd een betekenis in de geschiedenis, in dit geval zegt Petrus dat de man genezen zal worden. Een Bijbeltekst heeft ook altijd een actuele betekenis en kan persoonlijk toegepast worden.
- b. De Bijbelverklaring die Henk krijgt is een geestelijk geschenk, wat meer waard is dan iets van zilver of goud. Ervaren de jongeren dat ook zo? Of vinden zij zo'n cadeau maar 'saai'? Dat zegt iets over de belangstelling van een jongere. Is er ook geestelijk honger en een verlangen naar geestelijk voedsel

Opdracht 1

- a. Eigen antwoord.
- b. De jongeren hebben bij vraag a een mening gegeven over christenen in het algemeen. Maar nu zichzelf...! De meeste jongeren zullen van een christen verwachten dat hij vrijgevig is en bereid om te helpen. Goed om ook zelf in de spiegel te kijken. Jongeren zijn op deze leeftijd vaak nog erg met zichzelf bezig. Maar ook in de klas kunnen er leerlingen zijn die het moeilijk hebben en hulp nodig hebben. Dat vraagt echter ook nogal eens zelfverloochening!
- c. Noem voorbeelden als de jongeren er zelf niet mee komen. Hebben ze geld over voor de zending, voor collectes in de kerk? Geven ze wel geld uit aan eten en drinken, kleding, allerlei gadgets, maar is het kopen van een boek bijvoorbeeld dan te duur en is er geen geld voor een goed doel?

Opdracht 2

- a. De man verwachtte een aalmoes te krijgen, maar hij werd genezen.

- b. Hem nu: 'Hem' is Christus. Hij is machtig om veel meer te doen dan wij kunnen denken of om bidden, en zelfs meer dan overvloedig. Een tekst om met de jongeren over door te praten!
- c. Eigen antwoord. Een vraag om te peilen wat er leeft onder jongeren. Hudson Taylor ondernam grote dingen voor God (werkte als zendeling in China waarbij hij helemaal afhankelijk was van giften. Hij wilde zelfs niet om geld vragen!) Hij verwachtte ook grote dingen van God: hij vroeg God om 100 (!) zendingen en om de bekering van vele (!) Chinezen. Is er onder de jongeren ook verwachting?

Opdracht 3

- a. Uit de geschiedenis van de genezing van de tien melaatsen komt er slechts één terug om de Heere te danken. Mogelijk verwachten jongeren veel van het zien of meemaken van een wonder. Maar een wonder op zichzelf is niet genoeg en leidt niet automatisch tot het loven van God.
- b. Veel antwoorden mogelijk.
- c. Deze stelling zal niet veel discussie opleveren, maar zal waarschijnlijk wel beaamd worden. Het is wel te gebruiken om te linken aan de titel hierboven, namelijk 'wonderen van de *Geest*'. De Heilige Geest wordt niet genoemd in dit Bijbelgedeelte, maar het is wel een vrucht van de Heilige Geest dat deze man (wij ook?) God gaat loven.

Opdracht 4

Alhoewel handletteren op dit moment erg populair is, vooral onder meisjes, is het niet voor iedereen eenvoudig om te doen. Neem voorbeelden mee om na te doen als ze het moeilijk vinden om zelf een creatieve verwerking te bedenken.

Opdracht 5

- a. Een vraag om de tijd voor de nemen. Het lijkt vreemd dat Petrus de opdracht geeft om op te staan en te wandelen. De man is immers kreupel! Toch zegt Petrus dit. 'Het bevel in de Naam van Jezus Christus is een machtswoord gebleken, want de kreupele man staat op.' Zo lezen we het ook in Joh. 5:24-25. *De doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven.* Zie ook de kanttekeningen. Dit geeft verwachting en gebed als we naar de kerk gaan. Heere, ik ben geestelijk dood, maar doe mij Uw stem horen en leven!
- b. Onmacht van de mens: de kreupele man kon zichzelf niet genezen. De grote macht van God: in Zijn Naam is deze man gezond geworden. Bespreek met elkaar dat Die God nog steeds dezelfde is!

Opdracht 6

Het lijkt misschien wat ver gezocht, om niet het woord 'trots' te gebruiken, maar het woord 'dankbaar'. Toch is het goed om daarover van gedachten te wisselen. In deze tijd wordt ook richting jongeren erg benadrukt dat ze trots mogen zijn op zichzelf en op hun gaven. Petrus wees echter van zichzelf af. Dat betekent niet dat je je eigen talenten moet ontkennen ('o, het stelt niks voor...'), maar wel dat we in dankbaarheid mogen opmerken welke gaven de Heere ons gegeven heeft.

Afronding

- a. Laat de jongeren als eerste nadenken over de vraag hoe je kunt weten wat het belangrijkste is in je leven. Je kunt denken aan: daar besteedt je de meeste tijd aan, daar doe je de meeste moeite voor, daar heb je het meeste voor over, daar praat je graag over, daar denk je veel aan. Iemand die voetbal het belangrijkste vindt, zal veel trainen, er veel over willen lezen, er vaak over praten, enz.
- b. In sommige groepen zullen jongeren direct antwoorden: 'een nieuw hart', 'een kind van God zijn'. Dan kunnen we de vraag stellen: zoek je daar inderdaad naar, is het veel in je gedachten, bid je er

dan ook veel om, kan je Bijbel daarvan getuigen? In een andere groep zullen jongeren zo'n antwoord misschien juist niet willen geven. Dan kun je als leidinggevende er het gesprek over aangaan.

Alternatieve opdracht

Laat de jongeren zelf de kerntekst van het Bijbelgedeelte zoeken. Lees eerst het Bijbelgedeelte met elkaar (eventueel kopiëren voor iedereen) en laat ze dan een kerntekst aanwijzen/aanstrepen. Dit kan soms al een verrassend gesprek opleveren. Waarom denk jij dat dit een kerntekst is?

Brug naar de inleiding

Als deze schets op één avond behandeld wordt, kies dan een paar vragen uit om te bespreken. Waar moet de nadruk op vallen deze avond? De geschiedenis zelf is zo bekend dat die niet uitgebreid verteld hoeft te worden in een inleiding.

3. Getuigen door de Geest

Bijbelgedeelte	Handelingen 4:1-22
Zingen	Psalm 45:1 en 8, 118:6 en 11, Avondzang:5 en 6 Neem mijn leven, laat het Heer' (Tot Zijn eer – lied 69) Nader, nog nader (Zangbundel – lied 132)

Doel van de avond

Na deze avond...

1. ... *weet* je dat de Heilige Geest grote kracht deed in de eerste christengemeente;
2. ... *beseft* je dat 'getuigen' vaak 'lijden' tot gevolg heeft;
3. ... *kun* je meeleven met christenen die nu nog lijden om het geloof.

Deze doelen zijn bedoeld om focus aan de avond te geven. We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Extra informatie voor de leiding

Focus: Getuigen door de Geest

Omschrijving focus: Wanneer de apostelen ter verantwoording worden geroepen, getuigt Petrus (namens de apostelen) vrijmoedig van de Heere Jezus Christus. Hij doet dit, vervuld zijnde met de Heilige Geest.

Vers 1-3

Dit vierde hoofdstuk sluit nauw aan bij het vorige hoofdstuk. In het vorige hoofdstuk is een verlamde man genezen. Petrus maakt vervolgens van de gelegenheid gebruik om te getuigen van de Heere Jezus. In 4:1 lezen we dat, terwijl de apostelen tot het volk spraken, de priesters en de hoofdman van de tempel en de sadduceeën kwamen. Het zijn diverse leiders van godsdienstige groeperingen, die we in onze tijd zouden aanduiden als theologen of als de kerkenraad. Het is opmerkelijk dat ze in crisissituaties eensgezind optreden, terwijl er flinke verschillen zijn tussen de verschillende groeperingen. Ze zijn echter eensgezind in hun ontevredenheid, want de apostelen spreken over Jezus en de opstanding. Daarbij worden de oversten (dat zijn die godsdienstige leiders) mede aangewezen als degenen die Jezus' dood wilden (zie 3:17). Waarschijnlijk voelden ze zich hierdoor al aangesproken, maar Lukas benoemt hier met name het punt van Jezus en de opstanding uit de doden. Het punt van de opstanding stond de sadduceeën tegen, want zij geloofden niet in de opstanding der doden. Al de andere oversten hadden grote moeite met de Naam Jezus. Ze dachten dat ze Hem uit de weg hadden geruimd, maar nu klinkt Zijn Naam nog steeds. Er wordt zelfs een leerstuk, een geloofsartikel aan Zijn Naam verbonden. Er wordt namelijk niet alleen gezegd dat Jezus is opgestaan, maar dat *in Hem* de opstanding van de doden is. Met andere woorden: *als gevolg van* de opstanding van Jezus is er de opstanding der doden. In de ogen van de oversten gaat het helemaal mis. De apostelen hadden waarschijnlijk nog veel meer willen verkondigen, bijvoorbeeld over de bekering, het geloof in Jezus, de doop en de gave van de Geest (vergelijk Handelingen 2:38), maar ze worden abrupt onderbroken. Het was inmiddels avond geworden. De verlamde man was tijdens het avondoffer genezen (zie 3:1 – voor ons is dat 3 uur in de middag). De apostelen hebben nog een hele tijd kunnen spreken. Maar nu wordt hun de mond gesnoerd. Ze worden gevangengenomen tot de volgende dag.

Vers 4

Dit vers lijkt zomaar een tussenzin. Er wordt echter veel gezegd. De woorden van de apostelen hebben namelijk doel getroffen. Er zijn heel veel bekeerlingen. Door het horen van het Woord, zijn er velen tot geloof gekomen. Met 'het Woord' wordt de prediking bedoeld (het is kerkelijk taalgebruik). Het is door de werking van de Heilige Geest, dat de Naam van Jezus kracht doet. De prediking is 'de dienst der verzoening'. Tijdens de prediking gebeurt het. Er worden zo'n vijfduizend mannen genoemd, die tot geloof komen. Aan hen wordt Jezus, de Zaligmaker geopenbaard; niet alleen voor anderen, maar ook én juist voor hen is Hij hun persoonlijke Zaligmaker geworden. Het is in die tijd een gebruikelijke telmethode om alleen de mannen te tellen. Er worden er vijfduizend genoemd. De kans is erg groot, dat dit getal verdubbeld mag worden, als we de vrouwen en kinderen mee gaan tellen. Zo groeit de kleine groep van discipelen in een paar dagen uit tot een grote gemeente van meer dan tienduizend volwassenen. Dit alles door de krachtige werking van de Heilige Geest, Die Zich had verbonden aan het Woord (de prediking) van de apostelen.

Vers 5-6

Petrus en de apostelen hadden al tot het volk gepreekt. Nu zijn de leiders hun gehoor. Zij moeten nu ten opzichte van Jezus positie gaan innemen. Zeer waarschijnlijk moeten we hier denken aan het Sanhedrin, ook wel de joodse Hoge Raad genoemd (zie vers 15). Hier zijn drie groepen in vertegenwoordigd: de priesters, rijke familiehoofden (edelen) en de farizeeën. Van de namen die genoemd worden, kan alleen met zekerheid iets over Annas en Kajafas gezegd worden. Vanuit het Oude Testament weten we dat het hogepriesterschap een ambt voor het leven was. Dit ambt ging erfelijk over van vader op zoon. In deze tijd was deze gang van zaken geheel anders geworden; door de Romeinse overheersing en politieke intriges en omkoperij ging het allemaal anders. Annas is een periode hogepriester geweest (van 6-15 na Christus). Toen hij bij de Romeinen in ongenade was gevallen, werd eerst zijn zoon voor twee jaar hogepriester en daarna zijn schoonzoon Kajafas (van 18-36 na Christus) (zie Johannes 18:13 – de relatie schoonvader/schoonzoon). Het ontstaan van de christengemeente is tijdens de periode dat Kajafas hogepriester is. Zijn schoonvader behield echter een groot deel van de macht en werd nog steeds hogepriester genoemd. Van de andere twee namen is niets met zekerheid te zeggen. Sommige verklaarders (waaronder de Statenvertalers) denken dat Johannes geïdentificeerd moet worden als Jonatan, opnieuw een zoon van Annas, die hogepriester is geweest in 36-37 na Christus. Wat deze groep mannen, het Sanhedrin, betreft: Wanneer het godsdienstige zaken betrof, kregen zij veel ruimte. Maar de uiteindelijke beslissende stem was aan de Romeinen.

Vers 7

De apostelen, Johannes en Petrus, worden in het midden neergezet om verantwoording af te leggen aan het Sanhedrin. Ook de genezen verlamde is hierbij aanwezig (zie vs. 14). Het Sanhedrin stond in een halve cirkel om hen heen. De vraag die wordt gesteld, laat enerzijds minachting doorklinken, maar biedt anderzijds ook de ruimte om te getuigen van het Evangelie. Er wordt naar de kracht en de naam gevraagd. De vraag naar de kracht ziet op het genezingswonder. Bezitten de apostelen bepaalde bovennatuurlijke gaven? Zijn er misschien demonen in het spel? Het komt erg vroom en godsdienstig over. Het is echter geveinsd. De vraag naar de naam gaat niet alleen over het wonder, maar ook over de bevoegdheid van de apostelen in het preken. Eigenlijk gaat het om de vraag: In wiens naam treden jullie op? Met welk gezag of autoriteit doen jullie dit? Het Sanhedrin doet voorkomen alsof ze de eer van God op het oog hebben. Maar in het vervolg van de geschiedenis zal blijken dat de apostelen regelmatig verantwoording moeten afleggen, omdat men niet wilde geloven dat het in Naam van God gedaan werd (zie o.a. 5:17, 38-39). Uiteindelijk is de oorzaak nog dieper: ze zijn vijanden van God. En wel in het bijzonder van Jezus Christus.

Vers 8-12

Petrus neemt het woord. Hij is vervuld met de Heilige Geest. Daardoor heeft hij vrijmoedigheid om te spreken, maar het geeft aan zijn spreken ook goddelijk gezag. Ook al zijn ze eenvoudige mensen, ongeletterde mannen, ze spreken met kennis van zaken. Het is zoals Jezus had beloofd: "De Heilige Geest zal u in dezelve ure leren, hetgeen gij spreken moet" (Lukas 12:11-12). We moeten hetgeen nu volgt, misschien niet zozeer opvatten als een verdediging, maar meer als een getuigenis (zie Lukas 21:12-15). Petrus spreekt de mannen van het Sanhedrin op een waardige manier aan. Terwijl het hun doel was om de apostelen het zwijgen op te leggen, begint Petrus juist te getuigen. Net als in Handelingen 3 (zie de exegese bij verzen 13-15), is deze rede doorspekt van tegenstellingen.

- Wij – jullie
- Onze weldaad aan de verlamde man – jullie kruisiging van Christus
- Jullie hebben Christus gekruisigd – God heeft Hem opgewekt

Petrus laat de genezing niet in het ongewisse. Dit is duidelijk gebeurd en het is een wonder. Tegelijk maak hij ook duidelijk dat de genezing niet anders opgevat kan worden, dan als een goede daad; het is een weldaad aan een ziek mens bewezen. Het woordje 'gezond geworden' heeft de diepe betekenis van geestelijke en lichamelijke redding. Nu moet het voor iedereen duidelijk zijn (zowel voor jullie, als voor het hele volk Israël) dat dit is gebeurd door de Naam van Jezus Christus. In Zijn Naam en door Zijn kracht is deze man genezen en staat hij nu voor u als een gezonde man. Petrus laat er geen misverstand over bestaan Wie Deze Jezus Christus was. Hij was de Nazarener, Die jullie gekruist hebben en Die door God weer is opgewekt. De eerste twee zaken (dat Hij de Nazarener was en door hen gekruist) kan het Sanhedrin niet ontkennen. Dat Hij door God is opgewekt willen ze niet geloven, maar ze kunnen niet ontkennen dat in Deze Naam een wonder is gebeurd. *Ze zijn* er getuigen van en Petrus *maakt* ze tot getuigen: "deze hier" staat gezond voor u. Petrus zegt nog meer, en sommige leden van het Sanhedrin zullen zich herinneren dat Jezus deze woorden ook heeft gesproken. Dat was alweer zo'n twee maanden geleden. Hem werd naar Zijn bevoegdheid gevraagd. Hij antwoordde toen met hetzelfde citaat uit Psalm 118:22 (Mattheüs 21:42 en Lukas 20:17). Jezus is door hen verworpen, veracht. God heeft Hem echter een ereplaats gegeven aan Zijn rechterhand. Het moet ons opvallen dat Petrus zich niet beperkt tot het citeren van Psalm 118, maar hij past de tekst ook toe. Als hij spreekt over 'de bouwlieden', dan gaan die woorden vooraf met 'door u' – jullie zijn die bouwlieden. Wat de betekenis is van Jezus als Hoeksteen, wordt ons duidelijk gemaakt in vers 12. Zijn Naam is nodig tot zaligheid. Dat betekent: Deze Jezus is onmisbaar om zalig te worden. Dit is een regelrechte Evangelieverkondiging. Petrus heeft zoveel vrijmoedigheid, dat hij als het ware de verhoorsituatie vergeet en het Evangelie proclameert. Als hij spreekt over de zaligheid, dan is dat veel meer dan alleen lichamelijke genezing. De genezing van de verlamde man was er wel een beeld van, maar als het gaat over de zaligheid, dan gaat het over het Koninkrijk van God. Daar is geen zonde, ziekte, dood, verdriet of hel. Met deze tekst wordt gezegd dat er geen andere manier is om zalig te worden ('geen andere Naam'), maar ook dat deze manier van zalig worden voor de hele mensheid is ('onder de hemel').

Vers 13-14

Het Sanhedrin is verbaasd. Zo'n vrijmoedigheid hadden ze niet verwacht. Nog geen twee maanden geleden had Petrus in het huis van de hogepriester Jezus driemaal verloochend. Nu staat hij hier zonder vrees. Die vrijmoedigheid en ook het feit dat het 'ongeleerde en eenvoudige mensen' waren, zijn reden tot verwondering. Het begrip 'vrijmoedigheid' betekent dat men alles zegt, zonder iets achter te houden; én dat men ook alles *kan* zeggen wat men te zeggen heeft – vrijheid van meningsuiting. De ongeleerdheid van de apostelen heeft waarschijnlijk de betekenis van analfabeet – geen opleiding, zoals de Schriftgeleerden. Het waren eenvoudige ('slechte' – gewone) mensen. Sommige uit het Sanhedrin komen hier tijdens de toespraak van Petrus achter, dat dit voor de apostelen geldt. We lezen namelijk het woordje

'vernemende' in zo'n tijdsvorm, wat betekent dat dit op dát moment gebeurt. Wij weten dat de vrijmoedigheid te danken was aan de werking van de Heilige Geest. Dit erkennen de leden van het Sanhedrin niet. Echter, ze kunnen er niets tegenin brengen, want zij zien de genezen man voor zich staan. Dit geeft de woorden van Petrus des te meer kracht. Er kan niets tegenin gebracht worden.

Vers 15-17

Het Sanhedrin stuurt de apostelen voor een moment uit de raadzaal om te kunnen overleggen. Het wonderteken dat gebeurd is, kan niet geloofwaardig worden. Dat moet het Sanhedrin bekennen. Toch vragen ze zich af wat ze deze mensen kunnen doen. Het is niet de vraag van de menigte op de Pinksterdag, die uitriepen: 'Wat moeten wij doen?' (Handelingen 2:37). Dat kwam voort uit schuldbesef. De vraag van het Sanhedrin komt niet voort uit schuldbesef. Zij zoeken een manier om de apostelen tot zwijgen te brengen, zodat de Naam van Jezus niet meer zal klinken. Ze hebben geen andere mogelijkheid, dan de apostelen te dreigen. We kunnen dan denken aan de dreiging van geseling, gevangenschap en overlevering aan de Romeinse overheid. Het is een verlegenheidsoplossing.

De vraag kan opkomen hoe Lukas aan de inhoud van dit gesprek kwam. Er wordt wel door verklaarders geopperd dat de apostelen later zijn ingelicht door het hun welgezinde raadslid Jozef van Arimathea (Lukas 23:50-51). Ook kan het te maken hebben met Gamaliël, die in het Sanhedrin zitting had (Handelingen 5:34) en die de leermeester van Paulus is geweest (Handelingen 22:3). Paulus is dan wellicht van de situatie op de hoogte gebracht en heeft later op zijn beurt Lukas op de hoogte gebracht.

Vers 18

Het Sanhedrin roept de apostelen weer bij zich. Zij verbieden hun om in het geheel niet in de Naam van Jezus te spreken of te leren. Op een krachtige manier en met krachtige woorden wordt dit de apostelen aangezegd. Het is een poging om de Naam van Jezus uit te bannen. In de loop van de geschiedenis zal dit nog vaker worden gedaan, echter zonder resultaat. Er is niets dat de loop van het Evangelie kan tegenhouden.

Zeiden hun aan = bevalen hun.

Spreken = verkondigen.

Vers 19-20

Het gezamenlijke antwoord van Petrus en Johannes is beleefd, maar ook vastberaden. Op een vragende manier (wat een uiting is van beleefdheid) is het antwoord ook heel stellig. 'Geef uw oordeel'. Deze uitspraak is waarschijnlijk terug te voeren op Griekse literatuur en roept bij de meer ontwikkelde lezers herkenning op. De vraag wordt voorgelegd wat er meer rechtvaardig zou zijn: God of u te gehoorzamen? Natuurlijk is het een onmogelijkheid om God ongehoorzaam te zijn. Daar is het Sanhedrin zich ook van bewust. Daarom kunnen ze niet meer dan dreigen. Het Evangelie moet verkondigd worden, hoe dan ook. Dat is ook wat Petrus zegt: "Wij kunnen niet nalaten te spreken." Er is geen mogelijkheid om er niet over te spreken. De Heilige Geest dringt hun hart erop aan, om te spreken in Zijn Naam en over Zijn Naam, opdat Jezus verheerlijkt wordt.

Vers 21-22

Het is een bijzonder gebeuren. Het Sanhedrin kon namelijk niet anders, dan nog meer dreigen en hen vervolgens te laten gaan. Ze hadden niets om hen rechtvaardig te kunnen straffen. Op een oneerlijke manier durfden ze het niet te doen, vanwege het volk. We herkennen deze angst, toen het ging om de gevangenneming van Jezus. Dit gebeurde niet op het feest, want dat zou grote trammelant veroorzaken (Mattheüs 26:5). Hierin klinkt nog meer door dat het Sanhedrin niet oprecht was; ze waren vaak genoodzaakt om rekening te houden met de volksgunst. In deze geschiedenis zien we zelfs dat het volk

God verheerlijkte over hetgeen dat geschied was. De genezing van iemand die al veertig jaar verlamd was, nog nooit had gelopen, dat was nogal wat. Spieren, botten en zenuwstel, het was allemaal in één keer hersteld, zodat de man kon lopen, springen en dansen. Alle reden om God groot te maken.

Aanwijzingen en antwoorden

Startopdracht

De jongeren verwachten van een evangelist en een dominee dat hij vrijmoedig spreekt over God en over de Bijbel. Maar wij allen moeten bereid zijn om getuigenis te geven als ons daarom gevraagd wordt. Zie 1 Petr. 3: 15. Misschien maken jongeren dit niet mee omdat ze...

- ... altijd in een christelijke omgeving verkeren;
- ... niet herkenbaar zijn als christen;
- ... veel mensen niet geïnteresseerd zijn in het christelijk geloof. Dat jij gelooft, is prima, maar ik heb er niks mee.

Opdracht 1

Veel jongeren lezen geen christelijke krant en volgen het nieuws alleen via NOS. Ook niet alle jongeren lezen de bladen die in huis komen, zoals Friedensstimme contact, Stichting Hulp Vervolgde Christenen, Open Doors, e.d. Daarom is het goed daar bij stil te staan. Christenvervolging is niet iets van vroeger, maar het is er nog steeds!

Opdracht 2

Jongeren zullen misschien 'nee' zeggen, want er zijn ook christenen die daar niet zo in geïnteresseerd zijn. Wijs op 1 Kor. 12 waar christenen vergeleken worden met een lichaam waarvan Christus het hoofd is. Als één lid lijdt, lijden alle leden mee. Het kan niet zo zijn dat wij hier in onze welvaart en luxe leven, als jongeren genieten van vrije tijd en feestjes, terwijl wij nog niet eens belangstelling hebben voor christenjongeren die lijden om hun geloof.

Opdracht 3

- a. Ze zeggen in vers 3: Jezus Christus die jij (!) gekruisigd hebt. En in vers 11: deze is de steen die van u (!) de bouwlieden veracht is. En Hij is opgewekt en geworden tot 'een hoofd des hoeks'.
- b. Ook nu roept de boodschap van de 'ene Naam' verzet op. Als de jongeren zelf niet kunnen vertellen waarom dat zo is, leg dan uit dat...
 - ... er in het hart van ieder mens verzet leeft tegen zalig worden door een Ander. Het zit in ons 'bloed' om zelf ook wat te willen doen.
 - ... deze tijd gekenmerkt wordt door het 'pluralisme' en relativisme. Er is niet één waarheid, maar iedereen mag zijn mening hebben, als je die maar niet aan een ander opdringt. Dat er zaligheid is door Jezus Christus alléén klinkt dan heel arrogant. Dit relativisme blijft niet beperkt tot de wereld om ons heen, maar wij worden er ook mee besmet.

Opdracht 4

- a. Vers 11 is een belofte: als u gevangen genomen wordt, wees dan niet bezorgd over wat je moet zeggen en je hoeft er ook niet van te voren over na te denken. De Heilige Geest zal het je dan geven, zodat je dan toch weet te spreken. Deze belofte is hier vervuld.
- b. Eigen antwoord. Zie ook Hebr. 10: 35. Vrijmoedigheid geeft 'een grote vergelding des loons'. Zie kantt. 69 en 70.
- c. De *Heilige Geest* geeft vrijmoedigheid – De één heeft een meer vrijmoedig *karakter* dan de ander. Daar gaat het hier niet over. Maar de Heere kan zelfs schuchtere mensen vrijmoedig maken in het

getuigen van het geloof - Vrijmoedigheid is niet alleen gericht op anderen, maar we worden ook opgeroepen om vrijmoedig toe te gaan tot de troon der genade, zie Hebr. 4: 16. Dan betekent vrijmoedigheid: *alles zeggen* – We mogen om vrijmoedigheid vragen in het *gebed*. In het gebed mogen we vrijmoedig toenaderen tot de troon der genade.

Opdracht 5

Ja, wij zijn niet 'ervaren', al eeuwenlang leven wij als christenen in vrijheid. Daarom hebben wij weinig voorbeelden als het gaat om omgaan met lijden.

Afronding

Als de jongeren zelf teksten opzoeken die geschikt zijn om mensen ter bemoediging te sturen, komen ze er wellicht achter dat ze geen of weinig teksten kunnen bedenken of niet weten waar het in de Bijbel staat. Een goede gelegenheid om te praten over het belang van 'thuis zijn in het Woord', uit het hoofd leren van Bijbelteksten enz.

Alternatieve opdracht

De introductie is te lezen in het boek 'Gevangene nummer 1; Het levensverhaal van Richard en Sabina Wurmbrand (De Banier 2018). Het is zeer geschikt om voor te lezen als inleiding op de avond. Zowel het thema 'lijden om het geloof' als 'vrijmoedig getuigen' komen hier terug.

4. Gemeenschap met de Geest

Bijbelgedeelte	Handelingen 4:31-5:11
Zingen	Psalm 24:2 en 3, 133:1-3, 139:14, Gebed des Heeren:7 en 8. Eén Naam is onze hope (Hervormde Bundel – lied 112) God, enkel licht (Tot Zijn eer – lied 37) Ach, blijf met Uw genade (Tot Zijn eer – lied 2)

Doel van de avond

Na deze avond...

1. ... *weet* je dat gemeenschap met de Geest ook zegen geeft onder elkaar;
2. ... *beseft* je hoe erg zonde is voor een gemeente;
3. ... *kun* je praktisch meeleven met mensen die het moeilijk hebben.

Deze doelen zijn bedoeld om focus aan de avond te geven. We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Extra informatie voor de leiding

Focus: Gemeenschap met de Geest

Omschrijving focus: De gemeenschap van de Geest komt tot uiting in de eenheid van hart en ziel. Op een ongedwongen wijze zoekt men de eenheid; het beste voor elkaar en de gemeenschap. Deze zaken zijn dienstbaar voor de opbouw van de gemeente.

Vers 31

Nadat Petrus en Johannes een verlamde man hadden genezen (Handelingen 3) en zij hierover verantwoording hadden afgelegd, gingen zij met "de hunnen" in gebed (vs. 23). Dit gebed wordt beantwoord door een teken. De aarde wordt bewogen; er is sprake van een aardbeving. Dit teken is een extra bevestiging van de verhoring van het gebed. God is tastbaar aanwezig, waardoor iedereen die aanwezig is, vervuld wordt met de Heilige Geest. De vervulling zorgt ervoor dat de mensen vrijmoedigheid ontvangen om over het Woord van God te spreken (zie voor het begrip 'vrijmoedigheid' de exegese bij Handelingen 4:13-14).

Vers 32

Direct na het teken van de verhoring van het gebed en de vervulling met de Heilige Geest, lezen we dat er een diepe eenheid is onder de gelovige. In Handelingen 2 was dit ook al een gevolg van de vervulling met de Heilige Geest (zie daar de verzen 41-47). De eenheid betrof het hart en de ziel. Dit gaat over het denken, voelen en willen. Door de werking van de Heilige Geest, is er geen gedwongen gehoorzaamheid, maar er is een spontane betrokkenheid op elkaar. Waar het geloof heerst, wordt het hart vertederd, zodat men hetzelfde wil. Naast de innerlijke eenheid, deelde men ook de goederen met elkaar. Dit betekende niet dat de één vrij over het bezit van de ander kon beschikken, maar wel dat niemand zij dat iets uitsluitend van hem/haar was. Men zag de bezittingen als gaven van God, waarmee men de gemeenschap moest dienen.

Vers 33

De apostelen waren geroepen om het Evangelie te verkondigen. Dit doen ze met grote kracht, waardoor ze grote gunst of genade ontvangen. Dit is een verhoring van het gebed (zie vs. 29-30). De prediking ging over de opstanding van de Heere Jezus. Dit hield ook in dat de consequentie van deze Naam aan de orde werd gesteld, namelijk de mogelijkheid van zalig worden (zie vs. 12). Op dit moment zijn het vooral de apostelen die het Evangelie verkondigen. Later zullen meer gelovigen hieraan gaan meewerken (zie onder andere Handelingen 6:8; 9:17). De genade die over allen was, was het werk en de vervulling van de Heilige Geest. Het geloofsleven werd verdiept. Dit kwam tot uiting in de vrijgevigheid en de hierboven genoemde onderlinge eenheid.

Vers 34-35

In het vorige vers ging het over de 'grote genade'. Hier wordt uitgewerkt wat deze genade inhield, namelijk dat er geen gebrek was. Iedereen deelde van zijn/haar goederen. Het is een vervulling van de belofte uit Deuteronomium 15:4: "Alleenlijk, omdat er geen bedelaar onder u zal zijn." De behoeftigen of armen werden gezegend door God – ze hoefden geen gebrek te lijden. Steeds weer waren er gelovigen, die een stuk grond of huis verkochten. De opbrengst werd aan de apostelen gegeven, die de opbrengst vervolgens verdeelden. Men richtte zich met name op de alleenstaande weduwen (zie Handelingen 6:1). Uiteindelijk werden voor dit werk speciale dienaars aangesteld (zie Handelingen 6:3 e.v.), aangezien het veel tijd in beslag nam, wat de loop van het Evangelie in de weg stond.

Vers 36-37

In deze twee verzen wordt een positief voorbeeld voor het voetlicht gebracht. Joses, die verder in Handelingen bekend staat als Barnabas (zie o.a. Handelingen 9:27, 11:22 en 15:2) komt uit het geslacht van Levi. Hij had daarom aanspraak kunnen maken op een functie in de tempel, met de daarbij behorende inkomsten. Zijn bijnaam, Barnabas, is waarschijnlijk terug te voeren op een Hebreeuwse naam, alhoewel dit niet met zekerheid is terug te vinden. Het betekent, zoals Lukas optekent, 'zoon der vertroosting'. Het kan zijn dat deze bijnaam de prediking van Joses karakteriseert, maar het kan ook betrekking hebben op zijn persoonlijkheid. Wat in ieder geval duidelijk is, is dat Joses hier een troostrijke en bemoedigende daad verricht. Hij verkoopt zijn akker en brengt het geld bij de apostelen. De trend, die in de voorgaande verzen in algemene termen werd verwoord, wordt nu specifiek en concreet gemaakt. Dat het geld aan de voeten van de apostelen wordt gelegd, is een teken van eerbied en respect. Bovendien wordt met dit gebaar zichtbaar dat de apostelen het vertrouwen van de gemeenschap heeft – zij krijgen het beschikkingsrecht over de goederen of het opgebrachte geld.

Handelingen 5 vers 1-2

In de vorige twee verzen werd ons een positief voorbeeld voorgesteld, nu een negatief voorbeeld. Er is een verklaarder die deze twee voorbeelden naast elkaar plaatst en ze presenteert als twee "voorbeelden van christelijke gedrag". Het één positief, het ander negatief. Ananias wordt aangeduid als "een zeker man". Hij had waarschijnlijk op het oog om net zo bekend en belangrijk te worden als Barnabas. Hij is echter maar 'een zeker man' gebleven. Zijn intenties waren namelijk verkeerd. Samen met zijn vrouw Saffira verkopen ze een bezitting. Verderop blijkt dat het om een stuk land gaat (vs. 3, 8). Een deel van het bedrag houden ze voor zichzelf, waar op zich niets mis mee is, en een ander deel brengen ze bij de apostelen. Het probleem, en dus de zonde, was dat zij in het geheim een deel voor zichzelf hielden, terwijl ze deden alsof ze, evenals Barnabas, de totale opbrengst bij de apostelen brachten. Wanneer je het openbare optreden van Ananias ziet, is deze gelijk aan die van Barnabas. Maar in het verborgene gebeurt er iets anders. Calvijn wijst erop dat satan hier de list van geveinsdheid gebruikt, om in de heilige vergadering binnen te dringen. Het lijkt dat Ananias het zo goed doet, maar ondertussen bedriegt hij de

gemeenschap, de apostelen en ten diepste de Heilige Geest (vs. 3). Dit wapen gebruikt de satan, wanneer hij de kerk van Christus geen openlijke schade kan aandoen (aldus Calvijn). Het Griekse woord voor 'onttrekken' wordt in de Griekse vertaling van het Oude Testament (de Septuaginta) gebruikt in Jozua 7:1, waar het gaat over Achan, die iets van het gebannene stal.

Have = bezitting.

Vers 3-4

Petrus spreekt Ananias op een krachtige en directe manier aan. Hij heeft door de Heilige Geest geweten wat er gaande was. Hij noemt Ananias bij zijn naam en benoemt het werk van de satan. Ananias heeft zich laten bedriegen door de satan. Hij was een werktuig in de handen van de satan. Zeer waarschijnlijk is hij in een eerder stadium zelf vervuld geweest met de Heilige Geest. Op zijn minst heeft Ananias het werk van de Heilige Geest van dichtbij meegemaakt. De heftige en directe straf op zijn zonde maakt duidelijk dat het hier om een ernstig vergrijp gaat. We dienen daarom rekening te houden met wat er staat in Hebrëen 10:26-29: "Want zo wij willens zondigen, nadat wij de kennis der waarheid ontvangen hebben, zo blijft er geen slachtoffer meer over voor de zonden; Maar een schrikkelijke verwachting des oordeels, en hitte des vuurs, dat de tegenstanders zal verslinden. Als iemand de wet van Mozes heeft te niet gedaan, die sterft zonder barmhartigheid, onder twee of drie getuigen; Hoeveel te zwaarder straf, meent gij, zal hij waardig geacht worden, die den Zoon van God vertreden heeft, en het bloed des testaments onrein geacht heeft, waardoor hij geheilgd was, en den Geest der genade smaadheid heeft aangedaan?" In deze verzen wordt onder andere gezegd dat er sprake is van een 'willens en wetens' zondigen en een zonde die de kwalificatie krijgt als het 'smaden van de Geest'. Met de vraag 'waarom' wordt Ananias door Petrus volledig verantwoordelijk gesteld voor het bedrog. De Heilige Geest is er immers om de gelovige weerstand te kunnen bieden tegen de verleidingen van de satan. Ananias heeft zich echter laten verleiden, waardoor het zover gekomen is. Het was niet nodig geweest om een stuk land te verkopen. Het was ook niet nodig om het geld aan de apostelen af te dragen. Het had ook geen schande geweest, als Ananias en Saffira een deel van het bedrag voor zichzelf hadden gehouden. Het land was namelijk hun eigendom. Het was in hun macht. Zij mochten ermee doen, wat ze wilden. De zonden was dat ze uit geldingsdrang en eerzucht deden alsof ze de hele opbrengst afstonden, maar uit geldgierigheid hielden ze een deel voor zichzelf. Opnieuw wordt duidelijk dat niet de satan de schuld krijgt, maar dat Ananias zélf volledig verantwoordelijk is: 'U hebt niet tegen de mensen, maar tegen God gelogen.' Gods Geest woont in de gemeente. Daarom is het liegen tegen de apostelen een liegen tegen de Geest; een liegen tegen God. Doordat Petrus het zo stelt, wordt Ananias als het ware direct voor de rechterstoel van God geplaatst. God is de benadeelde (Hij is bedrogen), dan moet Hij ook oordelen.

Vers 5

Terwijl Petrus deze woorden spreekt, valt Ananias neer en sterft. Ananias heeft geen weerwoord gesproken. De woorden van Petrus waren rechtstreeks de woorden van God (Ananias werd al sprekend voor de rechterstoel van God geplaatst). Zoals in de prediking de woorden van het Evangelie door de toepassing van de Heilige Geest de zaligheid bewerken, zo bewerkten deze woorden het oordeel. Het oordeel voltrekt zich met dat het uitgesproken wordt. Degenen die hierbij aanwezig zijn en van dit wonderlijke tafereel horen, raken verschrikt. Ze hadden al wel veel wonderlijke werkingen van de Heilige Geest gezien, maar nu werden zij met een heel andere kant van God geconfronteerd. God laat niet met Zich spotten. Hij is heilig. En deze heiligheid houdt Hij Zelf in stand, wordt met deze gebeurtenis bekrachtigd.

Vrees = schrik en ontzag. In deze tekst gaat het met name om de eerste betekenis.

Vers 6

Een aantal jongemannen staan op en leggen Ananias op een baar of iets dergelijks. Vervolgens dragen ze hem uit en begraven hem. Dat Ananias direct wordt begraven heeft enerzijds te maken met de cultuur en het klimaat. Vanwege de hoge temperaturen was het gebruikelijk om een dode op de sterfdag zelf te begraven. Er zit echter nog meer achter. Ananias was een veroordeelde. Zijn dood was een oordeel van God. Er werden daarom geen Joodse rouwrituelen in acht genomen, zoals het bedrijven van rouw, het gebruik van specerijen en windsels. In Deuteronomium 21:23 wordt ons duidelijk dat een veroordeelde vanwege zijn straf, op de dag zelf begraven moest worden. Het land mocht niet verontreinigt worden, vanwege deze veroordeelde. Dit was een speciaal wetsvoorschrift. Daarnaast kunnen we in Leviticus 10:1-7 lezen over de zonen van Aäron, die door vuur uit de hemel worden getroffen, als zij verkeerd reukwerk voor God brengen. Vader Aäron en de twee nog in leven zijnde zonen, worden uitdrukkelijk verboden om rouw te tonen. Dit, om Gods toorn niet nog eens op te roepen. Deze wijze van begraven drukt erkenning uit voor het oordeel dat God geveld heeft. Voor de radicaliteit daarvan moeten menselijke gevoelens wijken.

Vers 7

Met dit vers wordt heel eenvoudig de tweede helft van het verhaal ingeluid. Na ongeveer drie uur komt Saffira de bijeenkomst binnen. Ze weet van heel het gebeuren niks af. Ze verwacht waarschijnlijk om met lovende woorden of goedkeurende blikken ontvangen te worden. Niets is minder waar.

Vers 8-9

Petrus richt zich direct tot Saffira. Maar nu niet in beschuldigende zin, zoals bij Ananias wel het geval was geweest. Er lijkt hier meer sprake van een gerechtelijk onderzoek. Petrus 'antwoordde' haar. Het binnenkomen van Saffira was alsof ze tot de apostelen sprak. De reactie van Petrus is dus een vraag: Heeft u het land voor dit bedrag verkocht? Waarschijnlijk wijst hij op het geld dat nog voor hem ligt. Toen Saffira antwoordde: "Ja, voor zoveel", was het voor Petrus en de apostelen duidelijk dat zij absoluut vrijwillig heeft meegedaan met het plan van haar man. Haar schuld wordt hiermee vastgesteld. Petrus zegt het dan: "Wat is het, dat gij onder u hebt overeengestemd te verzoeken de Geest des Heeren?" Het is bijna onbegrijpelijk dat twee mensen gezamenlijk tegen de Heilige Geest liegen. Hier wordt het een verzoeken van de Heilige Geest genoemd. Het is alsof men uitprobeert, kijkt hoever men kan gaan, voordat de toorn van God komt. Daarom spreekt Petrus nu het oordeel uit: 'Ook u zal worden uitgedragen'. Dit uitspreken is anders dan bij Ananias. Toen waren zijn woorden een goddelijk doodvonnis geweest. De dood van Saffira wordt door Petrus aangekondigd. Petrus is dus geen man met meer dan menselijk inzicht. Het is niet automatisch zo, dat hij eens een goddelijk oordeel heeft uitgesproken, hij dit kan blijven doen. Dit is een eenmalig ingrijpen geweest en nu kan Petrus het slechts profetisch aankondigen.

Vers 10

Hoewel niet rechtstreeks als gevolg van Petrus woorden of op het moment dat hij ze uitsprak, toch valt ook Saffira dood ter aarde. Direct nadat Petrus is uitgesproken, valt zij voor zijn voeten neer en geeft de geest. Dit gebeurt 'onmiddellijk' en dat betekent dat ze geen weerwoord heeft kunnen uitbrengen. Opnieuw is er een duidelijk verband tussen het bedrog en de straf van God. Met vrijwel dezelfde woorden als in vers 6 wordt de begrafenis van Saffira beschreven.

Vers 11

Opnieuw wordt er gesproken over een 'grote vrees'. Met ontzag voor God, is men verschrikt. Men beseft iets van de heiligheid van God. Met deze God valt niet te spotten. Men heeft echter ook diep respect voor de apostelen. Deze vrees betrof de gemeente én allen, buiten de gemeente, die het hoorden. Het is dus

een wijde cirkel van mensen die betrokken raken bij de heiligheid van God. In dit vers wordt voor het eerst het woord 'gemeente' gebruikt – in het Grieks *ekklesia*. Het betekent (kerkelijke) vergadering of gemeente.

Aanwijzingen en antwoorden

De inleidende alinea is misschien confronterend. Met jongeren praten we liever niet over zorgen en problemen in de gemeente, in onderlinge verhoudingen. Juist jongeren echter voelen soms scherp aan hoe dingen liggen en kunnen daar (grote) vragen over hebben. In deze schets kom je de gemeente op twee manieren tegen. In haar 'ideale gestalte': de gemeente vervuld met de Heilige Geest. Er is eenheid en betrokkenheid op elkaar. Tegelijkertijd zien we direct al de zonde binnenkomen. Onoprechtheid, oneerlijkheid.

Startopdracht

Deze opdracht is bedoeld om gesprek op gang te brengen en te peilen wat er leeft onder de jongeren. Geef hier geen antwoorden, maar geef gelegenheid om zich te uiten.

Opdracht 1

- Vervuld met de Heilige Geest – Vrijmoedigheid in het spreken van Gods Woord – De christenen waren 'eensgeestes' – Ze deelden de goederen onder elkaar – Niemand had gebrek/kwam tekort – Grote offervaardigheid.
- Zijn er veel overeenkomsten? Dan ligt het ideaalbeeld van de jongeren dicht bij de eerste christengemeente. Misschien hebben zij wel heel andere dingen genoemd. Praat er dan over of dat inderdaad wezenlijke zaken zijn of niet.
- Eigen antwoord.
- Een hoopvolle opmerkingen van Matthew Henry. Als we zien op onszelf, op onze gemeente, op onze kerk, op de christenen in Nederland zouden we moedeloos worden. Matthew Henry wijst op de Geest die dezelfde is. Jongeren zijn misschien geneigd veel te verwachten van het organiseren van allerlei dingen, maar de stelling kan gebruikt worden om het zwaartepunt te leggen bij het gebed om de Geest!

Opdracht 2

Juist in de praktijk van het leven blijkt hoe egoïstisch we zelf vaak zijn. We willen graag een ideale gemeente, maar ben ik ook het ideale gemeentelid? Liefde tot God en de naaste is onmisbaar om ook zo te leven in de praktijk van alledag.

Opdracht 3

- De Heilige Geest geeft Zijn gaven in de gemeente. In vers 10 wordt genoemd: onderscheiding der geesten. Dit is dus ook een gave van de Heilige Geest. Petrus doorzag Ananias.
- Liegen wordt genoemd: 'een eigen werk van de duivel'. De duivel wordt wel genoemd 'de leugenaar van den beginne.' Liegen maakt je ook onbetrouwbaar. Kan iemand jou een volgende keer wel geloven? Juist in een christelijke gemeente moet ons ja, ja zijn en ons nee, nee.
- We hebben te weinig besef hoe ernstig (ook deze) zonde is. We hebben onszelf meer lief, ons gemak, onze 'eer' dan dat we de waarheid (Waarheid) liefhebben. Daarom nemen we makkelijk te toevlucht tot een leugen.

Opdracht 4

- De zonde staat nooit op zichzelf. Je betreft ook anderen erin.

- b. Het is een bekend vers. Laat de jongeren de teksten in hun eigen woorden weergeven. Begrijpen ze wat er staat? Het is een gebed of God ons hart en gedachten wil onderzoeken. Als het dan zo is, dat er iets verkeerd is, waar ik misschien helemaal geen erg in heb, laat mij dat dan zien en leid mij van deze dwaalweg af naar de eeuwige weg!
- c. Let op het eerste deel van de tekst: onderwerpt u dan Gode. Dat is het eerste. Alleen als wij ons aan God onderwerpen, ons door Hem laten leiden, laten gezeggen, dan zullen we de duivel kunnen weerstaan. Hoe? Verschillende antwoorden zijn mogelijk. Allereerst en allermeeft door het gebed. Ook: Door bekend te zijn met Satans listen, op onze hoede ervoor te zijn. Als we bijvoorbeeld weten dat de duivel nogal eens gebruik maakt van verveling, moeten wij daar ook op bedacht zijn. Verder: zie 1 Petrus 5: 9. Niet in eigen kracht, maar alleen als we vast mogen staan in het geloof.

Tip voor de jongeren om te lezen: S.D. Post, Duivels dichtbij. Of voor jongeren die goed Engels kunnen lezen: C.S. Lewis, Screwtape Letters.

Opdracht 5

- a. Zo ernstig is dus de zonde. Vooral voor een christelijke gemeente. De gemeente is een heilige gemeente, want God is een heilig God.
- b. Een zonde die je moedwillig begaat, is zo ernstig dat er dan geen vergeving meer voor is. Hoe ernstig is het dan als wij de Zoon van God verachten, aan Hem voorbij lopen. Wij zijn immers door Hem geheiligd (in de doop, zie kantt. 59)?
- c. Het antwoord is bekend: alleen door het geloof in het bloed van Christus. In een gesprek kunnen we met de jongeren hierover doorspreken.

Opdracht 6

- a. De gemeente is heel erg onder de indruk, verslagen.
- b. De duivel maakt de zonde graag klein voor ons. Maar als Gods Geest onze ogen opent worden de zonden 'groot'. Als er een vrezende is voor de zonde, maakt dat afhankelijk van de Heere en zal dat een biddend leven geven. Als er tijd is, kunnen er misschien voorbeelden uit de kerkgeschiedenis aangehaald worden. Juist in tijden van opwekking (bijvoorbeeld George Whitefield, Jonathan Edwards), gingen mensen de ernst van de zonde zien, maar kwam er ook vrucht. Geloof, bekering.

Afronding

Ideeën:

- Kaarten maken en bezorgen bij gemeenteleden;
- Op een avond ouderen in de gemeente bezoeken. Daar zijn veel positieve ervaringen mee. De ouderen waarderen dit meestal erg en de jongeren vinden het aanvankelijk vaak spannend, maar er ontstaan soms waardevolle contacten;
- Klusjes doen voor ouderen. Ouderen kunnen zich dan opgeven en jongeren geven aan voor welk soort klus zij gevraagd kunnen worden. Bijvoorbeeld: boodschappen doen, ramen zemen, onkruid wieden in de tuin, enz.

Brug naar de inleiding

De geschiedenis van Ananias en Saffira is heel bekend. De nadruk ligt daarom op het feit dat dit gebeurde in de eerste christengemeente, als de Heilige Geest is uitgestort en de gemeente in een bloeitijd verkeerde. Zelfs in zo'n gemeente kan de duivel binnenkomen. Ook in die gemeente kwam er oneerlijkheid, bedrog. Daarom is zonde ook zo erg in een christelijke gemeente. Het brengt het werk van God in diskrediet. Als de vragen besproken worden, komt dit nadrukkelijk naar voren. Aan het einde van de avond kan daar mogelijk nog op ingegaan worden.

5. Uitgaan door de Geest

Bijbelgedeelte
Zingen

Handelingen 10:9-28
Psalm 67:1-3, 85:3 en 4, 96:1 en 6, 113:1 en 2
Roept uit aan alle stranden (Zangbundel – lied 161)
Samen in de Naam van Jezus (Zangbundel – lied 163)
Heer', ik hoor van rijke zegen (Tot Zijn eer – lied 41)
Het dorre land zal juichen (Tot Zijn eer – lied 48)

Doel van de avond

Na deze avond...

1. ... *weet* je hoe God laat zien dat het Evangelie ook voor de heidenen is;
2. ... *beseff* je welke opdracht de Bijbel aan jou als christen geeft;
3. ... *kun* je activiteiten bedenken bij Gods opdracht tot zending.

Deze doelen zijn bedoeld om focus aan de avond te geven. We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Extra informatie voor de leiding

Focus: Uitgaan door de Geest

Omschrijving focus: Petrus wordt door middel van een visioen onderwezen dat de scheiding tussen Joden en heidenen is opgeheven. Dit visioen komt tot Petrus door de werking van de Heilige Geest. Het is ook de Geest Die Petrus concreet de opdracht geeft om met de mannen van Cornelius mee te gaan, omdat Hij het ook is geweest, Die deze mannen bij Petrus heeft gebracht.

Vers 9

Aan dit vers gaat vooraf dat een engel van God de hoofdman Cornelius bezoekt. De engel zegt: "Uw gebeden en uw aalmoezen zijn tot gedachtenis opgekomen voor God." Het komt erop neer dat de gebeden van Cornelius, een onbesnedene, de Heere welgevallig zijn. Daarop zegt de engel hem om mannen naar Simon Petrus te zenden. Petrus kan hem vertellen wat hij moet doen. Cornelius roept daarop drie van zijn mannen en stuurt hen naar Joppe, de plaats waar Petrus is.

Terwijl de mannen van Cornelius onderweg zijn, klimt Petrus op het dak van het huis waar hij is. Het dak was waarschijnlijk de rustigste plaats van het huis. Hij gaat hier naartoe met het doel om te bidden. Daar is een rustige plaats voor nodig. Tegelijk is deze plaats ook geschikt voor het visioen die Petrus te zien krijgt. Hij ziet namelijk de hemel geopend (vs. 11). Het is de zesde ure, tussen de middag, voor onze tijd twaalf uur. Dit was geen gebruikelijke gebedstijd. De gebedstijden waren namelijk gelijktijdig met het morgen en middagoffer (9 en 3 uur). Het is de Heilige Geest geweest, Die Petrus aanzette tot het gebed. We lezen namelijk dat de mannen van Cornelius vlak bij de stad gekomen zijn. Er moet nu wel iets gaan gebeuren, dat Petrus op de komst van deze mannen voorbereid.

Vers 10

Terwijl Petrus bidt, voelt hij zich hongerig. Hij vraagt om eten. Terwijl dit eten wordt klaargemaakt, 'valt over hem een vertrekking van zinnen'. Hier wordt in het Grieks het woord *ekstasis* gebruikt, wat wij in het Nederlands kennen als extase. Petrus 'raakt buiten zichzelf', in 'zins- of geestvervoering'. Deze extase

wordt niet veroorzaakt door verdovende middelen (drugs, dans, eindeloos herhaalde gebeden of geluiden, meditatie), maar door de Heilige Geest. Petrus wordt vrijgemaakt van zijn lichamelijke beperkingen en is in staat om bovennatuurlijke dingen waar te nemen. Zijn bewustzijn wordt buiten de grenzen van zijn gewone denken en waarnemen gevoerd. Door deze extase wordt hij voorbereid op de openbaring die direct volgt.

Vers 11-12

Petrus ziet de hemel geopend. Datgene wat nu volgt, is afkomstig van God. Het komt immers vanuit de hemel. Een groot voorwerp daalt neer. Dit voorwerp lijkt op een groot (linnen) laken. Aan de vier hoeken of beginpunten is het laken vastgebonden. Dit laken daalt neer tot op de aarde. Petrus is de enige die dit verschijnsel kan waarnemen. Ook al is het midden op de dag, alleen Petrus ziet het, vanwege de extase waarin hij door de Geest geleid is. Als het laken op de aarde is neergedaald, kan Petrus zien wat erin is. Hij ziet allerlei soorten dieren. De manier van opsommen is traditioneel (zie bijvoorbeeld Genesis 1:24 en Romeinen 1:23). De hoofdcategorieën worden onderscheiden genoemd. Opvallend en logisch tegelijk worden hier geen vissen genoemd. In het laken bevindt zich geen water. De verschillende soorten dieren bevinden zich op één laken – het onderscheid wordt opgeheven. Het is een beeld van het onderscheid tussen Jood en Griek (heiden) dat opgeheven wordt. Het doel is dat Petrus gaat opmerken dat de scheidsmuur (Efeze 2:14) is opgeheven en hij met vrijmoedigheid straks met Cornelius mag meegaan. Ook al was het de discipelen al aangezegd om over heel de wereld het Evangelie te gaan verkondigen (Mattheüs 28:19), toch was dit visioen nodig. De verkondiging van het Evangelie aan andere volken dan alleen het Joodse, betekende zo'n verandering van gedachte, dat een extra onderstreping hiervan noodzakelijk was.

Vers 13-16

Er klinkt een stem vanuit de hemel, die zegt: "Sta op, Petrus, slacht en eet." Omdat Petrus honger heeft, is dit een begrijpelijke opdracht. Maar Petrus weigert. Hij spreekt heel stellig: 'In geen geval, Heere'. Het woord 'Heere' heeft hier de betekenis van 'heer en meester'. Tegelijk is ook wel duidelijk dat Petrus beseft dat het de stem van God is. Zoals het laken uit de hemel kwam, zo komt ook deze stem vanuit de hemel. Dat Petrus zo stellig weigert, heeft ongetwijfeld te maken met de spijswetten, die we terug kunnen vinden in Leviticus 11 en Deuteronomium 14. Vanuit die wetten klinkt duidelijk door dat de Israëlieten het onreine, het niet-heilige, niet mogen eten. Petrus heeft zich altijd aan deze wetten gehouden (zie ook Handelingen 11:8) en hij kan het niet begrijpen dat de Heere hem nu de opdracht geeft om tegen die wetten in te gaan. Men zou kunnen zeggen dat Petrus een rein dier had kunnen uitzoeken, maar dan gaan we voorbij aan de boodschap van dit visioen. Allereerst werd in de opdracht om een dier te nemen en te slachten, geen specificering aangegeven dat het om een rein dier moest gaan. Daarnaast wordt wel gedacht dat zich meer onreine dieren, dan reine dieren in het laken bevonden. Opnieuw klinkt dan de stem vanuit de hemel. God heeft het onreine rein gemaakt. Nu mag Petrus dat niet blijvend onheilig achten. Uit vers 28 blijkt de werkelijke strekking van dit vers. Het gaat over de reinheidsverklaring van de heidenvolkeren. Hun onbesneden-zijn en hun eten van onrein voedsel staat hen niet langer meer in de weg. Met de kruisiging van Christus is een einde gekomen aan de geldigheid van de ceremoniële wetten (de reinigings- en spijswetten) – zie hiervoor Galaten 3:23,25; Hebreeë 9:10; Efeze 2:14,15; Kolossenzen 2:14. Het is niet duidelijk wat er tot drie keer toe gebeurde: of dit alleen het gesprek was vanuit de hemel tot Petrus, of dat het hele visioen tot drie keer toe plaatshad. Calvin zegt het laatste: "Het gezicht werd herhaaldelijk aan Petrus vertoond, om de waarheid er van te bevestigen, opdat geen twijfel, of vreeze, of schroomvalligheid in zijn hart zou overblijven. Hieruit maken wij op, hoe diepe wortelen de waarneming der wet in zijn hart geschoten had." Anderen betrekken deze drie keer alleen op het gesprek en zeggen dat het laken met de dieren al die tijd zichtbaar is geweest. Uiteindelijk doet dit er niet zo toe. Met de

reden die Calvijn noemt, kunnen we van harte instemmen. De drievoudige herhaling laat zien dat het besluit van God om de ceremoniële wetten op te heffen vaststond én dat dit aan Petrus (en de anderen apostelen) duidelijk moest worden gemaakt. Tot slot lezen we dat het voorwerp weer werd opgenomen in de hemel. Hiermee wordt het goddelijke ervan nog eens benadrukt. Bovendien komt er een einde aan Petrus' geestvervoering.

Vers 17-18

Petrus weet niet wat hij van dit gezicht denken moet. Vanuit vers 28 weten we dat hij op den duur de betekenis ervan begrepen heeft. Daar is echter de ontmoeting met de mannen van Cornelius voor nodig. Deze zijn in Joppe aangekomen. Hen is de weg naar het huis van Simon de leerlooier geweest. Door de toevoeging 'lederbereider' wordt deze Simon van andere 'Simons' onderscheiden. Tegelijk is het noemen van zijn beroep niet zonder reden. Dit beroep werd namelijk als verachtelijk gezien. Een leerlooier kwam steeds in aanraking met huiden (vlees en bloed) van onreine dieren, zoals kamelen en paarden. Bovendien kwam er bij het looiproces veel stank vrij. De leerlooierij moest dan ook meestal buiten de stad gelegen zijn (zie Handelingen 10:6). Petrus heeft blijkbaar geen moeite of vooroordelen om in deze onreine omgeving te verblijven. Dit mogen we zien als een voorbereiding op de ontmoeting met de mannen van Cornelius.

Vers 19-20

Terwijl Petrus nog over het gezicht nadenkt, zijn de mannen bij het huis aangekomen en hebben ze navraag gedaan of Petrus hier aanwezig is. Dan zegt de Heilige Geest tot Petrus: "Zie, drie mannen zoeken u." Petrus heeft de komst van de mannen niet opgemerkt. Door het woordje 'zie' wordt de lezer bij het verhaal betrokken. Zoals de Heilige Geest aan Petrus gaat duidelijk maken dat deze ontmoeting met de mannen van Cornelius in verband staat met het visioen, zo moet dat voor de lezer ook duidelijk worden. Petrus krijgt de opdracht om deze mannen niet alleen te ontmoeten, maar ook om met ze mee te gaan. Hierover mag hij niet twijfelen (er is geen onderscheid meer tussen Jood en heiden). Deze mannen zijn niet zomaar gekomen, maar ze zijn door de Heilige Geest gezonden. Wanneer Petrus door de Heilige Geest niet was aangesproken, was de kans groot dat hij zou twijfelen of zelfs weigeren om mee te gaan (zoals hij weigerde in vers 14). Maar alle tegenwerpingen worden bij voorbaat teniet gedaan. We zien hier het zorgvuldige en zorgvolle werk van de Heilige Geest. Het is de Geest geweest Die Cornelius de opdracht gaf om deze mannen te zenden. Het is nu de Geest Die Petrus inlicht en helderheid geeft.

Twijfelen: in het Grieks *diakrino* = afscheiden, als apart beschouwen, onderscheiden.

Vers 21

Petrus gehoorzaamt de Heilige Geest. Hij was nog steeds op het dak, maar gaat nu naar beneden. Hij stelt zich aan de mannen van Cornelius voor, als degene die zij zoeken. Petrus weet echter niet waarom ze gekomen zijn en daarom vraagt hij daarnaar: "Wat is de oorzaak, waarom gij hier zijt?"

Vers 22

De mannen van Cornelius geven in een korte samenvatting weer, wat de reden van hun komst is. Ze praten op een positieve manier over hun meester. Zijn naam is dus Cornelius en hij is een hoofdman over honderd – ook wel centurio genoemd. Cornelius is een Romeinse naam. Hij was centurio van een Italiaanse cohort (een legerafdeling van 600-1000 man). Het feit dat Cornelius zich met zijn huis(gezin) in Caesarea had gevestigd, wijst op een langdurige legering van deze cohort in de stad. Van hem wordt gezegd dat hij rechtvaardig en Godvrezend is. Zijn rechtvaardig-zijn heeft waarschijnlijk te maken met zijn aalmoezen die hij gaf; zijn Godvrezendheid heeft er waarschijnlijk mee te maken dat hij de God van Israël vereerde, zonder dat hij tot het jodendom was overgegaan (hij was dus geen Jodengenoot geworden door zich te

laten besnijden en alles wat daarbij hoorde). De mannen zeggen zelfs van Cornelius dat hij een goed getuigenis heeft van het gehele volk der Joden. Hij werd blijkbaar gerespecteerd vanwege zijn levensstijl en hoe hij met het Joodse volk en de godsdienst omging. Door deze toevoeging wordt een eventuele schroom bij Petrus door de mannen van Cornelius weggenomen. Tot slot wordt nog gezegd dat Cornelius een Goddelijke openbaring heeft gehad. Deze openbaring gebeurde door een heilige engel – een engel afkomstig uit de heilige omgeving van God. Petrus moest naar het huis van Cornelius afreizen, ook al was dat voor de Joden toentertijd verboden. Cornelius moest “woorden der zaligheid” horen. Wat de boodschap precies moest zijn, is nog niet duidelijk, maar de lezer wordt al wel op de preek van Petrus voorbereid. Het laatste wat de mannen hebben gezegd, namelijk het bevel van de Heere door de engel, is voor Petrus de belangrijkste reden geweest om met hen mee te gaan. Petrus heeft hierin ongetwijfeld ervaren (met de zopas opgedane ervaring nog in zijn hoofd) dat hij niet door een mens, maar door God werd ontboden.

Vers 23-24

Petrus nodigt de mannen binnen en verleent hen onderdak. De volgende dag gaat hij met hen mee om Cornelius te ontmoeten. Zes broeders (zie Handelingen 11:12) gaan met hem mee. Het kan bijna niet anders of hij heeft hen over het verschijnsel van het laken met de dieren verteld. Anders hadden zij zeer waarschijnlijk geweigerd om mee te gaan. Deze zes broeders zijn van belang om het gemeenschappelijke en gemeente-karakter uit te drukken. In vers 48 zien we dat zij de doop bedienen (Petrus beveelt hun deze handeling te verrichten). Later worden deze zes mannen opgevoerd als getuigen, als Petrus zijn omgang met de heidenen in Caesarea moet verdedigen (Handelingen 11:1-18). De afstand tussen Joppe en Caesarea is ongeveer 50 km. Daarom wordt deze reis niet in één dag afgelegd. Inmiddels zijn vier dagen verstreken, vanaf de engelverschijning (zie ook vers 30). Cornelius wacht het gezelschap op. Hij is blijkbaar vol verlangen om Petrus te ontmoeten. Alhoewel hij niet zeker kon weten of Petrus meekwam, rekende hij er wel op, aangezien de maatregelen die hij had getroffen. Zijn bloedverwanten en vrienden heeft hij namelijk al bij elkaar geroepen. Als er gesproken wordt over de ‘bijzonderste vrienden’ dan zullen we hierbij moeten denken aan de meest nabije vrienden, die één van geest waren met Cornelius – dus ook godvrezend.

Vers 25-26

Wanneer Petrus binnenkomt, loopt Cornelius hem tegemoet. Hij valt op zijn knieën om Petrus hulde en eer te bewijzen. Zo’n huldebetoon werd gewoonlijk alleen verricht als men bij een keizer of godheid kwam. Waarschijnlijk heeft de engelverschijning zo’n indruk op Cornelius achtergelaten, dat hij deze eer aan Petrus doet toekomen. Maar dat Petrus van Godswege gestuurd is, maakt men nog niet meer dan een mens. Het is daarom ook dat Petrus dit moment direct en beslist afkapt. Petrus benadrukt dat hij ook maar gewoon een mens is. Wanneer dit goed tot Cornelius is doorgedrongen, begint hij op een gewone manier met Petrus te spreken. We moeten hierbij niet vergeten dat Petrus en Cornelius beiden een heel verschillende achtergrond hadden. Petrus, als christen en Jood van afkomst is een strenge monotheïst (er is maar één God – Deze mag alleen aanbeden worden). Cornelius was geen Jood, maar heiden en (daarom) een polytheïst (kent/dient meerdere goden).

Vers 27-28

Waarschijnlijk was Petrus nog niet echt binnengekomen, want we lezen dat ze nu naar binnengaan. Het kan dus zijn dat Cornelius Petrus buiten tegemoet was gelopen. Ook kan het zijn dat ze nu één van de kamers van het huis binnengaan. In ieder geval, terwijl ze naar binnen lopen, praten Petrus en Cornelius op een ontspannen manier met elkaar. Het is tot Petrus’ verbazing, dat hij een grote groep mensen aantreft. Hij neemt dan ook de gelegenheid te baat om zich min of meer te verantwoorden. Petrus gaat uitleggen

dat hij als Joodse man niet in het huis van een vreemde mocht komen. Misschien hebben deze godvrezende heidenen het weleens ervaren, dat ze wel goed met een Jood over zijn godsdienst konden spreken, maar dat ze nooit echt met hen wilden omgaan. Daarom legt Petrus dit uit. Vanwege de Joodse wetten was dit verboden. Maar nu heeft God aan Petrus getoond dat deze wet is opgeheven. Langzaamaan was het verschijnsel van het laken met de dieren bij Petrus gaan dagen. Nu begrijpt Petrus het helemaal: het gaat niet om dieren, maar om mensen. Daarom voegt hij het woord 'mens' eraan toe. Petrus mag geen mensen onrein noemen, nu God hen allen rein (niet in ethische, maar in ceremoniële zin – zie Johannes 13:10) verklaard heeft. Elk onderscheid is weggefallen. Er is geen onderscheid meer tussen afstamming, cultuur of ceremoniële reinheid. Mensen die Gods wil doen, zijn Hem welgevallig (zie vs. 34-35).

Vervolg in de verzen 29-48

Petrus vraagt naar de reden, waarom hij bij Cornelius moest komen (vs. 29). Wanneer dit hem is verteld (vs. 30-33), gaat Petrus het Evangelie verkondigen (vs. 34-43). Terwijl Petrus spreekt, valt de Heilige Geest op allen, die het Woord horen (vs. 44). De gelovige Joden (en Jodengenoten) zijn verwonderd dat de Heilige Geest ook op de heidenen wordt uitgestort (vs. 45-46). Dit gebeuren is voor Petrus reden om deze heidenen te laten dopen (vs. 47-48).

Aanwijzingen en antwoorden

Startopdracht

De stelling is bedoeld om jongeren te prikkelen om na te denken over hun eigen rol in het verbreiden van het evangelie. Dit kan zowel in tweetallen, als in groepjes als plenair.

Opdracht 1

- Paulus had kunnen denken dat de stem uit de hemel voldoende reden was om Gods geboden terzijde te stellen.
- Hij achtte de wet van God hoog en wilde zich daaraan houden.
- Eigen antwoord.
- Petrus hield aan Gods Woord vast. Dat is ook voor ons belangrijk.

Opdracht 2

Elementen van een goed antwoord:

- Hij woonde in Caesarea;
- Hij was hoofdman over honderd;
- Hij was godzalig en vreesde God;
- Hij gaf aalmoezen;
- Hij bad God gedurig;
- Hij werd bevreesd door het visioen;
- Hij luisterde naar het bevel van God.

Opdracht 3

- Hij zag hen als onrein, mensen waar je niet mee in aanmerking moet komen.
- Hij wilde geen onreine dieren eten.
- God wilde laten zien dat het verschil tussen rein en onrein was opgeheven.
- Eigen antwoord.

Opdracht 4

- a. God verschijnt aan de heiden Cornelius;
Petrus krijgt een visioen met die boodschap;
Petrus preekt tot de heidenen;
De Heilige Geest wordt ook uitgestort op heidenen.
- b. Ja, ook nu laat de Heilige Geest zien welke weg de gemeente moet gaan. Nu vooral door het Woord, maar ook doordat Hij mensen in concrete keuzes leidt.

Opdracht 5

Eigen antwoorden.

Alternatieve opdracht

Afronding

De afronding kan ook benut worden om een link te leggen met concrete zendings- of evangelisatiedoelen. Een mogelijkheid zou kunnen zijn om in samenwerking met de lokale zendings- of evangelisatiecommissie. Zo'n commissie kan de tweede helft van een avond invullen met een presentatie over het werk dat zij doen. Mogelijk kunnen de jongeren concreet iets voorbereiden voor een evangelisatiebijeenkomst.

Brug naar de inleiding

De focus van dit Bijbelgedeelte is de oproep om uit te gaan; de Heilige Geest is niet beperkt, maar werkt ook onder de heidenen. Doordat de Geest hier ook op heidenen valt, onderstreept God dat het evangelie niet alleen voor de Joden is, maar ook voor de heidenen. Het is belangrijk om dit heilshistorische gegeven vanuit deze geschiedenis voor het voetlicht te brengen.

Daaraan hangen de praktische consequenties, als verwoord in het "besef"- en "kun"-doel. Dat het evangelie voor iedereen is, geeft christenen een hoge roeping en opdracht om het evangelie dan ook uit te dragen.